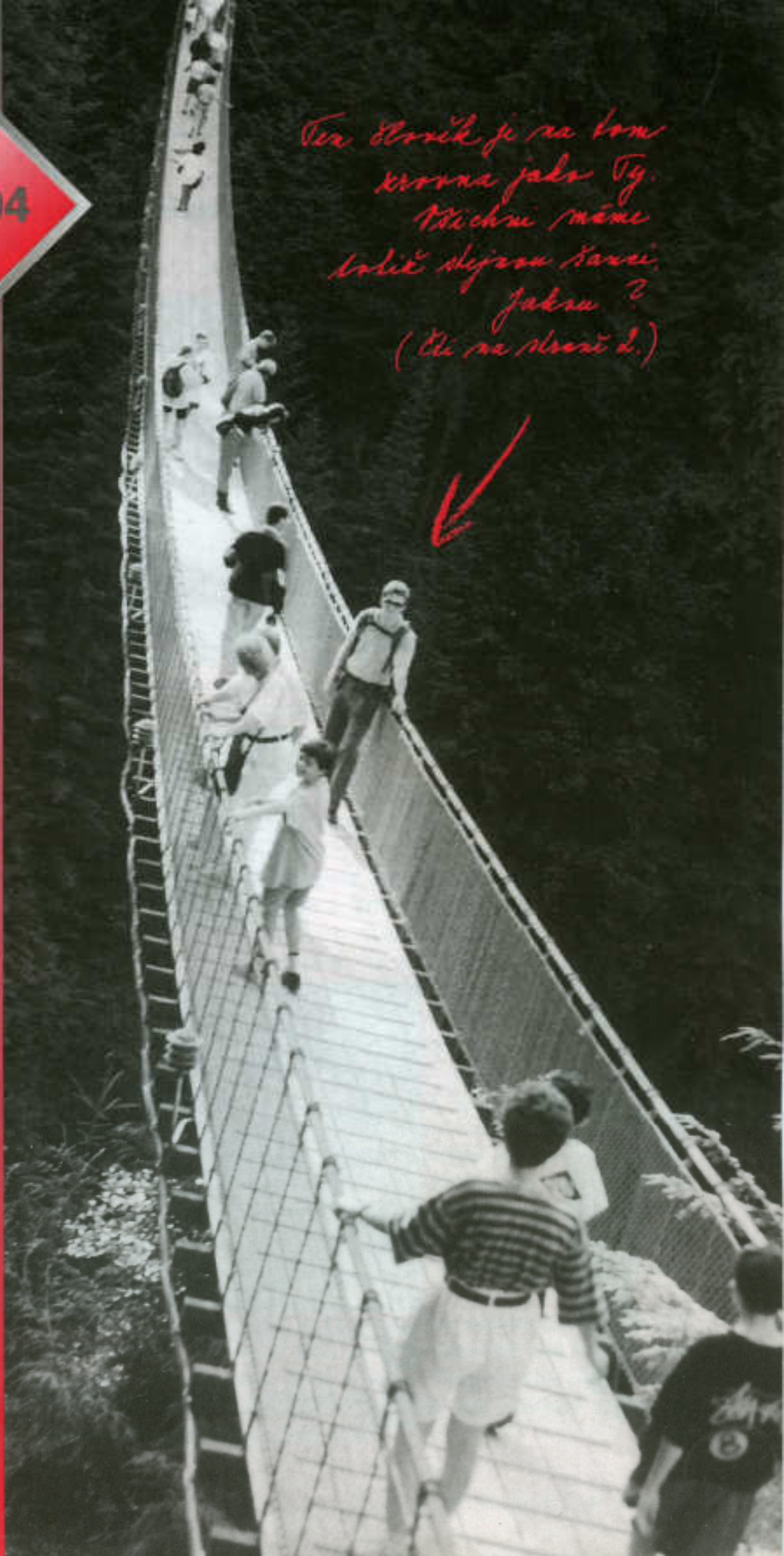

ZNAMENÍ DORY

*Ten člověk je na tom
krovná jako Ty.
Víš mi něco
když stojíš na
jaku ?
(Či na dřevě d.)*

O 180 stupňů

str. 6

Skutečný příběh mladého muže hledajícího smysl života

Pravda se skrývá v hlubinách
str. 13

Objev ryby, která překvapila svět...

Chcete být štíhlí?

str. 26

Jak „obelstít“ obezitu a zůstat trvale štíhlý

Bible lidi
spojuje

str. 17

*Rozhovor s ředitelem České biblické společnosti
ThDr. Jiřím Luklem*

Buddhovy „vzácné pravdy“

str. 23

Kdo byl Buddha a jaké myšlenky přinesl tomuto světu?

Scéna nepůsobila nijak vábně. Chatrč na spadnutí a před ní ohniště, na kterém se opékala – prázdná železná tyč. Kolem seděly tři zubožené postavy. Do děje zasahuje posel přijíždějící na koni. Zpráva je „dobrá“ (jak pro koho) – „strýc Lazar umřel!“

Možná jste také viděli italskou komedii, jejíž hlavní hrdina – Fantoci, symbolizoval postavu člověka, který prochází jednotlivými staletími lidských dějin a zápasí s nelehkým osudem – osudem věčného smolaře. Možná si vzpomínáte i na tuto scénu. Ale nenechme se jí zmýlit. Za ní následovala hned další, v níž Fantoci přichází plný očekávání (tolik potřebného dědictví) na pohřeb svého strýčka Lazara. Přichází však pozdě – už je po pohřbu. Je na něm vidět, že to mu zas tolik nevádí, ale co to říká ten záhadný muž stojící před hrobem? „Lazare, vstaň a pojď ven!“? Co to má znamenat? Chce ho snad tenhle člověk připravit o jeho zasloužené dědictví? Žel (jak pro koho), i tentokrát měl Fantoci smůlu... Lazar vstal z mrtvých.

Musím přiznat, že těmto filmařům se jejich snaha podívat se na náš život s humornou a přitom inteligentní nadsázkou opravdu vydařila. Nebyl to však pravdivý pohled. Napadá mě, jak by to asi vypadalo, kdybychom dnes mohli sledovat záznam přímého přenosu televizní společnosti CNN z Izraele třicátých let našeho letopočtu. Jak by asi vypadal skutečný záznam událostí z Ježíšova života?

Tuto možnost dnes nemáme. To pro nás podstatné, je však zaznamenáno v biblických evangeliích. Není tam sice zachycen každý Ježíšův krok, ale to, co je pro náš život důležité, to tam je. A hovoříme-li o vzkříšení Lazara, pak o této události se píše v 11. kapitole Janova evangelia. Přečtěte si ji! Ježíš vzkřísil Lazara. Dal mu život. Dokázal (a nejen tímto činem), že Bůh je Zdroj života. Dal jasně najevo, že Bůh má zájem o každého z nás a chce pro každého jen to nejlepší. Touží po tom, abychom přijali jeho pozvání do věčného života. Z biblických záznamů je zřetelné, že Ježíš nepřináší nikomu smůlu. Nenabízí možná ani hned zisk – aspoň ne takový, jak ho chápeme my lidé. Jsem však přesvědčený, že perspektiva věčného života v jeho království, kterou dává, je lepší, než jakou si jen dokážeme představit.

Milí čtenáři, jsem rád, že i v tomto čísle našeho časopisu se můžeme společně z různých úhlů pohledu zamyslet nad tím, co nám do našich životů nabízí Ježíš Kristus. Přeji si, aby chvíle, které strávíte při čtení následujících stránek, jste nakonec zhodnotili jako ty, které přinášejí „čistý zisk“.

TVÉ MÍSTO V „ZEMI ZASLÍBENÉ“

aneb
Přiblížilo se Boží království

V nedávné době vzrušila naši veřejnost diskuze o dvojím občanství. S rozdělením Československa došlo k tomu, že vznikly nové problémy především pro ty, kteří mají své bydliště a rodiny v jednom státě, ale pracují v tom druhém. Jako ideální řešení bylo chápáno navržení dvojího občanství, ale prý jsou s tím spojené velké problémy... Bible však o dvojím občanství hovoří.

„Naplnil se čas a přiblížilo se Boží království...“ (Mar 1,15)

Těmito slovy zahájil Ježíš svou „veřejnou činnost“. Přinesl dobrou zprávu, která se týkala a stále týká všech lidí. Hovořil o víře, pokání, o novém životě – v Božím království.

Boží království

Když chodil Ježíš Kristus po zemi, byl stále obklopen množstvím lidí. Proč ho provázelo tolik mužů, žen, dětí? – Lidem s ním bylo dobře. Prožívali něco naprosto neobvyklého – nakažlivě krásného. Lidé cítili, že se děje něco mimořádného, že v tom potulném učiteli z Nazareta se setkávají s něčím neobyčejným – větším než vše, s čím se doposud setkali – s Božím královstvím.

Setkání s Kristem

Byla to báječná atmosféra. Lidé prožívali nebe na zemi. Začínali chápat, že se „nebe“ pohnulo, sklonilo

k zemi a v Ježíši Kristu na zem doslova „protrhlo“. Cítili a prožívali tu atmosféru nebe – atmosféru Božího království. Vždyť nikdo tak nejednal, nemluvil a nepřemýšlel jako On. V Ježíši Kristu se každému člověku Boží království přiblížilo na dosah.

V setkání s Kristem může člověk prožít zázrak zrodu víry. Zřejmě znáte biblický příběh o Zacheovi (Luk 19,1-10) – velmi bohatém člověku malé postavy. Pracoval jako vrchní výběrčí daní, a proto byl zřejmě nepříliš oblíbeným člověkem. Když se dozvěděl, že Jerichem prochází Ježíš – předběhl zástup a svého úřadu naprosto nedůstojně vylezl na strom. Tam se usadil a spokojeně čekal. O Ježíši už leccos slyšel. Věděl, že hlásá principy, které se naprosto liší od toho, čím se dosud řídil. Něco ho však k němu přitahovalo. Toužil ho osobně poznat. Byl nespokojen se svým životem. Byl velmi bohatý, ale zřejmě ne šťastný. Cítil, že Ježíš mu může nabídnout něco, co mu schází. Slyšel dokonce, že Ježíš má moc změnit každého člověka. Když Zacheus vylezl na strom, aby byl skryt, a přece sám viděl, netušil, za jakých okolností poleze dolů. Setkání, ke kterému zanedlouho došlo, naprosto změnilo jeho život. Když lezl na strom, žil ještě podle svých pravidel, pro sebe a svoji kapsu. Ale Boží Duch působil na jeho srdce. Toužil po

Tím konkrétním člověkem na titulní straně můžeš být i Ty. Všichni jsme na tom totiž stejně. Bible říká, že každý, kdo má zájem, může už dnes získat „pas“ do té zvláštní země – do Božího království. Slyšel jsi už o tom?

Boží království proniklo do našeho věku proto, aby člověk mohl pocítit něco z jeho požehnání, i když ještě trvá ten zlý věk.

G. E. Ladd

My však máme občanství v nebesích, odkud očekáváme i Spasitele, Pána Ježíše Krista.

Filipským 3,20

něčem lepším, po opravdovém životě...

Pak přišel Ježíš, zastavil se pod stromem, podíval se na něj a když ho vyzval, aby rychle sestoupil ze stromu a seznámil se s ním, Zacheus pochopil, že přišla ta chvíle, na kterou čekal. Před ním stojí dar i Dárce. Musí se rozhodnout. Má možnost vycouvat – možnost volby, kterou Pán dává každému –, ale najednou chápe, že pod stromem nestojí jen nějaký potulný učitel, ale sám učitel s velkým U, Mesiáš, Zachránce, který mu nabízí odpuštění, vnitřní pokoj a štěstí. Prožívá střet své bohaté, ale nešťastné minulosti s dotykem Božího království. Potkává se v Ježíši Kristu s nebem na zemi. Volí Krista. Rozhoduje se pro nezajištěnou existenci Božího dítěte – zajištěnou ovšem jedinec tím, kdo stojí pod stromem. A proto seskočí. Jde o skok víry. Každý zrod víry je provázen skokem v nejistotu neznáma, a přece jistotu rozepjatých Božích rukou. Zacheus se stal novým člověkem. Nejen víra, ale i pokání je Boží dar. A proto Zacheus začíná no-

vý život a vrací několikanásobně to, co podvodně získal. Atmosféra radosti rámuje tuto scénu, tak to líčí evangelista Lukáš. Boží království se šíří na zemi bez ohledu na hranice mezi zbožnými, slušnými či darebáky. Člověk do něj vstupuje setkáním s Kristem. Kristus přišel pro všechny, aby je vysvobodil a dal jim plný život.

Každý se musí sám rozhodnout

Každý, kdo se setká s Kristem a uvěří mu, prožívá naprosto jinaký, osobní příběh, přece však vždy stejný proces poznání Boží lásky i své ubohosti, prožití odpuštění, spolehnutí se, odevzdání a vděčnosti za Boží milost, lásku, štěstí, radost a pokoj, které s Kristem přichází. Nebe se otvírá, Boží království se šíří. Kdo přijímá Krista, stává se z Boží milosti občanem jeho království.

Přestože jdou za Kristem zástupy, každý se rozhoduje sám. Nelze jinak, než se osobně setkat. Setkáním s Kristem, zrodem víry se člověk rozhoduje pro novou životní cestu. Jde o novou životní orientaci, nový životní styl. Stav závislosti a vědomí, že bez něj opravdu nejsme schopni nic dobrého učinit, že On nám dává ke všemu svoji sílu.

Boží království je zde i není

Skrze víru smíme už teď zde prožívat přítomnost Božího království. I když zatím jen částečně, protože ještě stále je zde zlo, utrpení a bolest... Bůh však jasně ve svém slovu zaslubuje, že tomu tak nebude navždy, že až se skončí tato etapa dějin, přijde Boží království „v plnosti“. Proto se modlíme „přijď království tvé“, proto toužíme po opětném příchodu Ježí-

Jednoho dne se malý chlapec vracel autobusem z bohoslužby domů. Byl teplý letní den a okénka autobusu byla dokořán. Chlapec si domů nesl biblický verš. Na kartičce, kterou dostal, bylo napsáno: „Mějte víru v Boha!“ Vtom však autobusem zavanul silný vítr a jeho kartička vyletěla otevřeným oknem ven. Chlapec začal křičet: „Zastavte! Zastavte! Moje víra vyletěla ven oknem!“

Co je to víra? Je možné ještě na konci 20. století věřit? Není to nějaký pozůstatek z dob dávno minulých, méně osvědčených? Je-li však možné věřit, pak se mnou asi budete souhlasit, že skutečná víra nemůže vyletět ven oknem! Víra by měla být čímsi serióznějším...

V Edici Znamení doby právě vychází:

Víra

Co to je?

Brož., 20 stran, cena 4,- Kč.
Objednat si můžete na adrese:
Advent-Orion, Roztocká 5
160 00 Praha 6 – Sedlec

še Krista, kdy navždy pomine zlo a v plnosti se projeví dobro, radost, pokoj a spravedlnost.

Tam, kde je Kristus, tam je Boží království. Atmosféru nebe na zemi, atmosféru Božího království lze cítit a zažít už dnes všude tam, kde vládne On. Noví lidé, nové vztahy, nové myšlení – nové touhy. Budoucnost již začala. V Ježíši Kristu je naše jistota i naděje pro přítomnost i pro budoucnost.

Všichni, kdo se rozhodli odpovědět kladně na Boží výzvu a následovat Krista a jeho principy, žijí vlastně ve dvou světech. Stali se občany Božího království, a přece ještě žijí zde na zemi. Jsou vlastně doma tady, neboť Bůh člověku určil, aby spravoval tuto zemi, a přece jsou zde vlastně jako hosté nebo spíše poutníci, jež žijí na cestě a jejichž cíl je ještě před nimi.

Foto M. Jurek

Své místo tam máš i Ty

Každý člověk má tuto příležitost. Víra se rodí ze setkání s Kristem. S Kristem se může setkat každý. Ať při čtení Bible, pod kazatelnou, v osobním zážitku s Bohem, v činech jiných lidí či úplně jinak – na tisíce je možností, Bůh není omezen ani v prostoru ani v času. Bůh není omezen ani lidmi. Jeho pozvání do jeho království platí i pro Tebe.

LUDEK SVRČEK

Na otázku, zda Nový zákon chápe spasení jako přítomnou skutečnost nebo budoucí naději, existuje jen jediná odpověď: obojí.

Hleďte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.

Matouš 6,33

Když jsem byl malý chlapec, byl jsem zblázněný do fotbalového klubu Slavie. V noci jsem se často viděl v roli velkého hráče jednoho z nejslavnějších pražských klubů. Na sobě známý červenobílý dres s hvězdou, na kopačce krásný kostkovaný míč...

Bylo mi deset. Stále více se začínám dostávat na hřiště. A není to už jen tak nějaké čutání. Trénuji – ale nejenom to. I do zápasů už mě nasazují. Je to skvělé. Hraju – a čím dál častěji. Trenér mě chce nasadit jako útočníka. Už nejen „přáteláky“. Jede se na ostro.

Je po zápase – 1:1. Žádná sláva, ale cítím se skvěle. A taky důležitě. Lidé se po mně dívají a to mi lichotí. Dal jsem gól, ale stejně se ptám: „Byl jsem dost dobrý?“

Tak šly roky. Tenkrát, v chlapecském dresu, to jsem byl opravdu šťastný. Nikdy jsem nebyl hvězdou, ale vždy jsem stál v čele. S léty jsem se stále lepšil, ale jednička jsem nebyl. Když se pokoušíš dostat na vrchol, je to vždycky těžké – konkurence jako by právě v té chvíli přitvrdila...

Sport je dobrým příkladem hodnocení ve smyslu dělení „vítěz – poražený“. Názor, že tvoje odměna v životě závisí na tvém výkonu, převládá všude – ve škole, v práci... i v náboženství.

V Matoušově evangeliu (20. kapitole) je zaznamenán příběh, kde Ježíš říká: „S královstvím nebeským je to tak, jako když jeden hospodář hned ráno vyšel najmout dělníky na svou vinici...“

Jednoho dne brzy ráno přišel bohatý majitel vinohradu na místo, kde každý den čekali na práci námezdní dělníci. Jejich rodiny žily ze dne na den, byly závislé na tom, co tatínek večer přinese domů. Od časného rána čekali na práci. Ale boháč je strohý jako vždy: „Denár za den, to je normál-

VELKÝ PÁN – VELKÁ MILOST

Bůh neříká: „Musíš na mě zapůsobit, a já ti toho hodně dám.“ V království, kde řekneš „ano“ na Boží pozvání, ti Bůh stejně tak řekne „ano“.

ní mzda.“ Mnoho to není, tak na to nejnmutnější, aby rodina nestrádala.

Když majitel vinohradu znovu vyšel o deváté hodině, viděl, jak na trhu stojí další námezdní dělníci a řekl jim: „Jděte i vy na mou vinici, a já vás spravedlivě odměním...“ A oni šli. Totéž se opakovalo v poledne i kolem třetí hodiny odpoledne. Když přišel na trh okolo páté, znovu tam našel další dělníky, jak stojí a čekají na práci. Řekl jim: „Co tu stojíte celý den nečinně?“ Odpověděli mu: „Nikdo nás nenajal.“ „Pojďte pracovat na mou vinici,“ – odpovídá okamžitě boháč.

Když byl večer, řekl pán vinice svému správci: „Zavolej dělníky a vyplat jim mzdu, a to od posledních k prvním!“

Pokud jste ještě nikdy neslyšeli tento příběh, co byste teď očekávali? Neměli dělníci, kteří pracovali jenom část dne, dostat jenom část denní mzdy? Pamatujme však na to, že je to jeden z Ježíšových příběhů. A ty se často vyvíjejí proti našemu „lidskému“ očekávání.

Tak přišli ti, kteří pracovali od pěti odpoledne a všichni dostali po jednom denáru – obvyklou celodenní mzdu.

Co se to děje? Za pouhý zlomek celodenní práce tihle „česáči“ získali celodenní mzdu? To přece není možné. To není fér!

A tak to pokračovalo, až přišli na řadu ti první, kteří pracovali od časného rána. Mysleli si, že dostanou víc. Ale i oni dostali po denáru. Vzali ho a hned se majiteli vinohradu „ozvali“: „Tihle poslední dělali jedinou hodinu, a tys jim dal stejně jako nám, kteří jsme se tady potili celý den!“

Mít takového šéfa, tak by ti taky asi „stoupil adrenalin“. I tebe by asi obléval studený pocit závidisti a „spravedlivého hněvu“. Kdybys víc dělal, asi bys chtěl taky víc dostat, nebo ne?

Ale hospodář jednomu z nich odpověděl: „Příteli, nekřivdím ti! Nesmluvil jsi se mnou denár za den? Dostal jsi, co ti patří. A jestli chceš zaplatit všem stejně, je to moje věc.“

Byli ti, co pracovali od ranního kuropění, podvedeni? Ježíš znal lidi a věděl, jak uvažují. Věděl, že si myslí – ano: odměna v životě je závislá na tvém výkonu. Budeš více pracovat – více dostaneš. To všichni známe.

Jde-li však o Boží jednání s námi – lidmi, je to úplně jinak. Ježíš naznačil, že neodplácí lidem podle zásluh nebo podle výkonu. Bůh neříká: „Musíš na mě zapůsobit, a já ti toho hodně dám.“ V království, kde řekneš „ano“ na Boží pozvání, ti Bůh stejně tak řekne „ano“. Odplata se neměří podle toho, zda v závodě podáš lepší výkon. To platí jen v našem „lidském“ světě. Řeceno jinak – spolu s apoštolem Pavlem: „...není totiž rozdíl: všichni zhřešili...; jsou ospravedlňováni zadarmo Boží milostí vykoupením v Kristu Ježíši.“ (Řím 3, 22-24)

V uvažování „vítězů a poražených“ se vždy setkáte s názorem, že odměnu v životě můžete očekávat v závislosti na výkonu. Dělat více, dostat více. To je možná dobré ve sportu, ve škole nebo v práci. Jestliže však takový názor převažuje v celém mém životě, pak musím nutně dospět k pochybnostem o své vlatní hodnotě. Manželství, rodina, zaměstnání, můj koníček... – kdo z nás může sám sebe pochválit za „úspěch“ ve všech těchto oblastech života současně?

Ježíšův příběh o bohatém majiteli vinohradu, který se nám na první pohled zdá být nespravedlivý, nám poukazuje na nabízenou Boží pravici. Ježíš nám vykreslil obraz Boha, který nám chce dát pocit jistoty. Chce každého ujistit, že Boží království je něco jiného než sportovní kolbiště. Pokud jde o Boží království, Bůh nepočítá naše dobré skutky a neměří náš výkon. Neříká: „Musíš svým výkonem na mě ještě silněji zapůsobit, a já ti dám více.“ V jeho království je každý milován stejně. Jeho milost odpovídá každému, kdo má o jeho království zájem, stejně – „ano!“

RADEK PALES

O 180 STUPŇŮ

Mladý muž na obrázku se jmenuje Martin Ševčík. Je mu 34 let, váží 68 kg, je vysoký 178 centimetrů. Jeho žena se jmenuje Jitka. Mají spolu čtyři děti – 10letou Danušku, 8letého Davida, 3letou Pavlínku a ročního Marka. Před téměř desíti lety prožil „obrat o 180 stupňů“ – stal se křesťanem. Už tři roky působí jako kazatel Církve adventistů sedmého dne na severní Moravě. Tento článek je pokusem o stručný pohled do jeho života.

Narodil se v Brně. Vyrůstal jako každé jiné dítě. Chodil do školy, do skautu, když dorůstal, začal jezdit „na vandry“. V osmnácti začal pracovat jako spelcolog a po několika měsících „narukoval“ na vojnu. Tam se seznámil s různými okultními praktikami, což silně ovlivnilo další čtyři roky jeho života.

„Tehdy jsem byl přesvědčeným ateistou,“ říká. „Na vojně jsem působil jako předseda SSM. Tam jsem se poprvé dozvěděl o parapsychologii... Po vojenské službě jsem pracoval jako řidič nákladního auta a současně jsem se hlouběji zabýval proutkařstvím, jasnoviectvím, léčením, studoval jsem alchymii a nakonec jsem přešel až k černé magii. Nesmírně mě to bavilo, ale nevěděl jsem, do čeho jdu. Chápal jsem to jako záležitost nitra, mnohé věci jsem už začínal cítit, nepotřeboval jsem na to ani proutek. Později jsem začal vnímat i to, že na této zemi působí bytosti, které jsou jiné než my lidé, začal jsem s nimi komunikovat, určitým způsobem využívat jejich služby... upadl jsem do toho stále hlouběji a hlouběji. Bylo to jako drogová závislost, vleklo se to se mnou a pomáhalo mi to unikat realitě. Myslel jsem však, že je to způsob, jak pomáhat lidem.“

Po několika letech vše vyvrcholilo velkou fyzickou i psychickou krizí. Byl

přesvědčen, že se už nedočká dalšího rána. Ráno se však přece jen vzbudil. Cítil, že je tu někdo, kdo mu dal život, kdo mu dal příležitost žít dál, kdo to s ním myslí dobře a kdo je nejvyšší v celém vesmíru.

„Nevěděl jsem, že je to Bůh, ale měl jsem vnitřní jistotu, jako kdybych ho viděl. Začal jsem ho hledat. Začal jsem hledat pravdu o světě, smysl života,“ – dodává.

Hledal ve východních náboženstvích, v poselství Grálu, józe, v kóránu. To ho však neuspokojovalo. Rozmlouval s Bohem – byl si jist, že existuje, ale mnoho toho o něm zatím nevěděl. Prosil ho, aby se mu ukázal, odhalil, aby mu dal do jeho života jistotu.

„Nakonec jsem se zvláštním způsobem dostal na kurz studia Bible, který pořádali adventisté. Začal jsem poznávat tuto knihu – zprostředkovávala mi poznání o Bohu. Během studia jsem pochopil, že v Bibli je napsané slovo toho Boha, který mi dal život a že je tam napsaná pravda o našem světě, o smyslu života, o tom, proč tu jsme, jaké to bylo a jaké to jednou bude. Z tohoto poznávání Boha jsem měl velkou radost. Bůh si mě získal tím, jaký opravdu je, tím, že mě bral takového, jaký jsem byl. Díky této lásce se ve mně začal vůči němu vytvářet vztah vděčnosti, důvěry a oddanosti.“

Když jsem poznal, že to, co je v Bibli, je pravda, začal jsem to s radostí přijímat do svého života. Přivedlo mě to blíže k Bohu, kterého jsem už vlastně téměř rok znal, i když jsem

„Nevěděl jsem, že je to Bůh, ale měl jsem vnitřní jistotu, jako kdybych ho viděl. Začal jsem ho hledat. Začal jsem hledat pravdu o světě...“

FOTO AUTOR

nevěděl, že je to křesťanský Bůh. Hned druhá lekce byla o nebeských bytostech – andělech, kteří se kdysi dávno měli rozhodnout, zda budou stát na straně dobra nebo zla. Zjistil jsem, že to je něco, co už znám, s čím jsem se setkal už tehdy, když jsem se zabýval okultizmem. Nějakou dobu jsem doma měl ještě proutky a podobné věci, které souvisely s mým předcházejícím životem. Ale po hodině o okultizmu, která byla hned třetí, jsem poznal pravý stav věcí. Rozhodl jsem se osvobodit se od svého předcházejícího života. Zlikvidoval jsem také všechny předměty, které s ním souvisely. Tím se jako by uzavřela jedna etapa mého života a začala ta druhá, nová.“

Jaký rozdíl vidíš anebo cítíš mezi životem předtím a potom, když jsi poznal Boha a rozhodl se s ním žít? – zeptal jsem se ho.

„Život předtím mi přinášel mnoho radosti. Nepocítoval jsem vůbec žádnou zodpovědnost. Vždycky jsem si dělal, co jsem chtěl. Jakmile jsem měl neúspěch v jedné věci, pustil jsem se do něčeho jiného. Tím jsem se jako by stával otrokem svých pocitů, nálad a vášní, což mě čím dál víc svazovalo a stále více jsem vyhledával uspokojování sebe sama. Když jsem poznal, že Bůh mi dal život a já se rozhodl žít tento

život spolu s ním, začal mě vést od uspokojování sebe samého k uvědomění si, že jsou tu i ti druzí a začalo pro mě být samozřejmější jim také pomáhat. Bůh mě osvobodil od mého sobectví. To ale neznamena, že prožívám vždycky jen pokoj a radost, Pán Bůh neslibuje, že tento život pro nás bude procházka růžovým sadem.

Změnilo se i naše manželství. Díky mně jsme měli problematický začátek, dokonce jsme se chtěli rozejít. Bůh mi však otvíral oči a já viděl, že moje žena má mnoho dobrých vlastností. Moje manželka se také stala křesťankou a totéž v té době prožívala ve vztahu ke mně i ona a začali jsme mít k sobě stále blíže. Po jedenácti letech společného života mám svoji ženu stále raději, jsem šťastný, že právě ona je mou manželkou a že společně vychováváme děti, že Bůh nás každý den učí si odpouštět. Těší mě, že tím, že mi Bůh dává poznat svůj charakter – a nejen tím, že o tom čtu, ale že to také zapisuje do mého srdce – mám blíže k lidem. Toho bych při své staré povaze určitě nebyl schopen.

Jsem rád, že Pán Bůh vyslyšel mé prosby a mohu pro něho pracovat celý den, že mu mohu darovat všechny své síly. Jsem šťastný, že mohu pracovat jako kazatel – pomáhat lidem poznávat toho Ježíše, který pro mě už tolik udělal a kterého mám rád. Velmi se těším na okamžik, až Ježíš opět přijde na tuto zem, ukončí dějiny zla a já společně s ostatními budu mít možnost žít s ním na obnovené zemi...

My lidé jsme různí. Máme různou povahu, různé schopnosti, různé zájmy. Každý z nás je jedinečný, každý je v tomto světě vlastně jakýmsi žijícím unikátem. Ale každému z nás stejně dnes Ježíš Kristus nabízí své přátelství a možnost žít jednou spolu s ním na obnovené Zemi v jeho věčném království.

PETER POLAŠKO

„Bůh si mě získal tím, jaký opravdu je, tím, že mě bral takového, jaký jsem byl. Díky této lásce se ve mně začal vůči němu vytvářet vztah vděčnosti, důvěry a oddanosti.“

FOTO ARCHIV

O PENĚZÍCH TROCHU JINAK...

Dovol, abych tě pozval na cestu do města turisticky velmi atraktivního, do Jeruzaléma. Nejsem agent cestovní kanceláře ani nejsem s to nabídnout ti potřebné finance na cestu. Mohu však pracovat s tvoji představivostí. Ta nám dokonce umožňuje posunout faktor času do minulosti.

Evangelista Matouš (21,12) nás uvádí do prostředí Jeruzalémského chrámu. V čase Velikonoc se vnější nádvoří podobalo velké tržnici. Hlasy zvířat i lidí, pronikavý cinkot mincí, křik kupců, kteří se spolu nevybíravě dohadovali – to vše vytvářelo atmosféru jinak posvátného místa. Žel, i církevní hodnostáři se sami zabývali obchodem a směnou peněz. Lačnost po zisku je ovládala natolik, že před Bohem nebyli lepší než zloději. A tu přichází Ježíš a vzplane rozhořčením. Evangelista uvádí, že „vyhnal prodáváče a zpěvřelce stoly směnárníků“ a prohlásil: „Můj dům bude zván domem modlitby, ale vy z něho děláte doupě lupičů.“ (v. 12,13)

Nový zákon uvádí několik situací, kdy Ježíš přichází do kontaktu s penězi: Mat 22,19; Mar 12,42; Jan 2,15. Případ z nádvoří chrámu dává tušit nešetné a snad i odmítavé Ježíšovo stanovisko k penězům. Spatřoval snad Ježíš ve financích jen nutné zlo? Může jeho chování něco říct nám, kteří vyznáváme, že i v proměnách času zůstává Ježíš vzorem pro člověka?

Ježíšovo myšlení a chování lze pochopit v souvislosti se Starým zákonem. Připomíná svým posluchačům, že „Písma svědčí o mně“. Jaký je tedy biblický pohled na peníze a hmotné statky? Ač Bible představuje „cestu spasení“, neignoruje hodnotu hmoty a vlastnictví. Z množství textů je zřejmé, že převažuje

důraz na VZTAH k těmto hodnotám. Člověk je dočasným správcem hodnot, nikoli vlastníkem. Tato skutečnost je zřejmá v řadě sociálních opatření. Také rovnováha mezilidských vztahů je bez vědomí správcovství narušena. Hromaděná a zbožňovaná hmota sklouzne zákonitě k modlářství. Proto Ježíš upozorňuje: „Mějte se na pozoru před každou chamtivostí, neboť i když člověk má nadbytek, není jeho život zajištěn tím, co má.“ (Luk 12, 15) Následující ilustraci o boháči a lazarevi (v. 16-21) toto tvrzení jedinečně dokládá.

Vedle závažné skutečnosti, jakou je vědomí správcovství, představuje Pán Ježíš další usměrňující faktor. Je jím cíl věčného života: „Jaký prospěch bude mít člověk, získá-li celý svět, ale svůj život ztratí?“ (Mat 16,26) Ježíš však jde ještě dál. On ví, že bez jediné mince v kapse je zle, ale vidí i protiklad chudoby – tj. bohatství. Varovně připomíná, že bohatý nesnadno vejde do Božího království (Mat 19,23). Tím nepodceňuje náš přítomný život. Ví, jak jej prožíváme a milujeme. Zná naše potřeby i potřebu peněz. Upozornil nás, že peníze měly a mají své kouzlo a vliv na náš charakter, na přátelství i na oblast pocitů jistoty.

A tak, jsi-li při penězích, máš zástup obdivovatelů, ale sotva věrného přítele. Za peníze si zajistíš zábavu úměrnou svému vkusu, ale těžko trvalou pohodu a radost. Dostatek prostředků umožní postavit dům, případně luxusně vybavit byt; to ale ještě nemusí být skutečný domov. Ani pohodlná postel není zárukou odpočinku, stejně jako drahá jídla nemusí uspokojit chuť.

Biblická kniha Kazatel velmi přesně charakterizuje to, co dnes řadíme pod pojem „tržní ekonomika“. Kaz 10,19 říká:

Ač Bible představuje „cestu spasení“, neignoruje hodnotu hmoty a vlastnictví. Z množství textů je zřejmé, že převažuje důraz na VZTAH k těmto hodnotám.

Moudří lidé dávno pochopili, že duchovně oprávněné vlastnictví musí mít nějaké poslání, jinak majetek ničí lidský život a stává se nástrojem hamižnosti a útlaču.

„Peníze ke všemu dopomáhají.“ Jak střízlivě zní dopomáhají – tedy: nejsou vším. V jedné z předchozích kapitol téže knihy je přímá narážka na nebezpečný vztah: „Kdo miluje peníze, peněz se nenasytí.“ (Kaz 5,10) Bible neříká nic proti jejich určení, užívání, ale proti zamilování se do nich. Totéž napsal o zvráceném vztahu k těmto prostředkům apoštol Pavel: „Kořenem všeho toho zla je láska k penězům.“ (1 Tim 6,10)

Velice mne zaujaly některé myšlenky Alexandra Solženicyna. Tento spisovatel a laureát Nobelovy ceny z r. 1970 pronesl pozoruhodný projev předznamenavý tématem: DO TŘETÍHO TISÍCILETÍ. Z písemného záznamu vyjímám některé jeho části.

„Lidské poznání a schopnosti se stále zdokonalují a nemohou a nesmějí v tom být bržděny. Vzdělané lidstvo uvěřilo v pokrok. Nikdo se však nezeptal: Pokrok – ano, ale v čem? A čeho? Plynul čas a ukázalo se, že pokrok skutečně vede vpřed; dnes dokonce daleko překonal očekávání, ale pouze v civilizaci technické. Pak jsme poznali, že nekonečný pokrok není možný ve světě s omezenými zdroji; že přírodě je třeba pomáhat, a ne ji pokořovat, a že vesele ničíme nám svěřené prostředí.“

Další chybná kalkulace souvisela s tím, že lidská povaha se pokrokem nezlepšila. Zapomněli jsme na ni stejně jako na svou duši. Dovolili jsme, aby potřeby nekontrolované rostly, a teď nevíme, kam je usměrnit. S blahovolným přispěním obchodních společností vznikají stále nové potřeby, některé naprosto falešné, a my se k nim houfně hrneme, ale nečerpáme z nich žádné uspokojení. A nikdy v nich také uspokojení nenalezneme.

Nekonečné hromadění majetku? Ani to uspokojení nepřináší. Moudří lidé dávno pochopili, že duchovně oprávněné vlastnictví musí mít nějaké poslání, jinak majetek ničí lidský život a stává se nástrojem hamižnosti a útlaku.

Čím více komfortu má průměrný člověk k dispozici, tím více zaostává jeho

duševní vývoj. Sytost budí v našich srdcích zneklidňující úzkost, protože cítíme, že vír rozkoší nám nedává uspokojení a brzy by nás mohl stáhnout ke dnu. Soustřeďujeme své myšlení na boj o hmotné statky; ale vnitřní hlas nám říká, že jsme ztratili něco čistého, vznešeného a křehkého. Ztratili jsme harmonii, v níž jsme byli stvořeni, vnitřní harmonii mezi bytím duchovním a tělesným. Ztratili jsme onu jasnost ducha, kterou jsme měli, když ještě pojmy Dobra a Zla nebyly předmětem posměchu a nebyly vytlačeny principem fifty-fifty. Žel, že nestoudné využívání společenských výhod a nekontrolovatelné moci peněz určují často chod událostí.“

Solženicyn jde dál a snaží se ukázat východisko:

„Nadešel čas, abychom omezili své potřeby? Je těžké přistoupit na oběti a odfikání? Je to těžké, protože už dávno jsme v politickém, veřejném i soukromém životě hodili do moře zlatý klíč sebeomezování. Sebeomezování spotřebitele bude mít nutně určitý vliv na výrobce.“

Nicméně, nenaučíme-li se energicky omezovat své potřeby a návyky, podřizovat své zájmy morálním imperativům, podlehneme jako lidský rod záhubě.“

Závěrem své přednášky na Mezinárodní filozofické akademii ve Vaduzu Solženicyn řekl:

„....Pomáhá nám připomínat, že nad námi existuje nejvyšší a nekonečná autorita. Je nutné vzkřísit v sobě úplně zapomenutý cit pokory před touto jsoucností.“

Co dodat k těmto postřehům? Nejsme snilkové – víme, že peníze jsou potřebné. Toto poznání nás nezabavuje poctivě revize osobního vztahu k nim. Co je v mém životě hlavní a co druhotné? Bez tohoto řazení se stejně vše hmotné v můj den s velkým D rozplyne pod mýma rukama. Vyplatí se dát na pokyn našeho Spasitele: „Váš nebeský Otec přece ví, co potřebujete. Hledejte především jeho království a spravedlnost a všechno ostatní vám bude přidáno.“ (Mat 6,32b.33)

ALOIS BARTA

SVOU BUDOUCNOST MÁŠ VE SVÝCH RUKOU

Když Abraham Lincoln ohlašoval svoji prezidentskou kandidaturu, přišel k němu jeden reportér s otázkou, jak vidí své šance ve volbách. Lincoln odpověděl:

„Nebojím se Breckinridga, protože je z jihu. Sever ho nebude podporovat. Nebojím se ani Douglase. Je ze severu, a jih ho nebude podporovat. Ale je jeden muž, který mi nahání strach. Jmenuje se Abraham Lincoln. Jestli prohraju, tak určitě kvůli němu.“

Co nebo kdo rozhoduje o naší vlastní budoucnosti? Uvedený příklad ukazuje, že je to většinou náš osobní postoj a zvolený způsob řešení, co rozhoduje o tom, zda budeme v životě úspěšní, nebo zda selžeme.

Vždyť sedět a naříkat nad vlastním osudem, to ještě vůbec nikomu na tomto světě nepomohlo. Jak z toho ven? Zkusme naplno využít schopností, které v nás jsou – a hledejme podporu u všech „dobrých sil“ přítomných na tomto světě.

A když se někdo nebo něco snaží zničit naše sebevědomí, zkusme toho využít. Může nám to být prostředkem – k tomu, abychom ze sebe vydali to nejlepší, co v nás je. Jeden významný muž řekl: „Znovu a znovu prohrávám. Ale nic ve mně není navždy poražené. Jsem plný nových začátků!“

To je opravdu výjimečná skutečnost! Je jen málo neúspěchů, málo porážek, které nový začátek nemůže zdoлат. Za druhé světové války sestřelili ve Francii pilota jménem Ed Northern. Ačkoli jeho tělo nikde nenašli, byl pravděpodobně mrtvý. Mezi jeho doklady se našla rukou psaná modlitba.

Obsahuje postoj, který je i dnes inspirující a hodný následování. Modlitba zněla:

„Drahý Bože, pomoz mi žít skutečným životem. Vím, že to nebude snadné. Ale postav mě tam, kde mě potřebuješ. Jestliže mi dáš těžký úkol, budu Ti děkovat za důvěru, kterou ke mně chováš. Pomoz mi, abych dokázal chápat problémy jako výzvy – vím, že ve svém životě se nevyhnu prohrám a překážkám nebo trápení. Pomoz mi, abych Ti i za to dokázal děkovat.“

A když se někdo nebo něco snaží zničit naše sebevědomí, zkusme toho využít. Může nám to být prostředkem – k tomu, abychom ze sebe vydali to nejlepší, co v nás je.

Vydavatelství Advent-Orion nabízí:

Zítřek začíná už dnes

aneb: Jak žít úspěšně, šťastně a smysluplně

Jak být úspěšný v životě? O tom se dnes mnoho píše a přemýšlí. Zkuste přemýšlet i Vy – s touto knihou, která se stala bestsellerem už v mnoha zemích. Brzy poznáte, že její autor Alf Lohne dobře rozumí člověku i mezilidským vztahům a ví, kde úspěch začíná. To je zřejmé i z jeho odpovědí na stěžejní otázky knihy: Jak prožít šťastný a smysluplný život? Jak realizovat své schopnosti v každé životní oblasti? Jak objevit tajemství vitality života, který v sobě skrývá i rozměr nadějně budoucnosti? Autor se zamýšlí nad tím, jak uspět v práci, v manželství i osobním životě a zjišťuje, že zítřek začíná už dnes...

Z obsahu:

- Vytrvalost jako přednost
- Tvář v tvář životním neúspěchům
- Zranit tě nemůže nikdo – jen ty sám
- Usnadnit si život
- Svou budoucnost máš ve svých rukou

Brož., 144 stran,
formát 11 x 18 cm, cena Kč 44,-

Foto M. Šlávinský

Pomoz mi, abych byl čestný a pozitivní bez ohledu na jednání druhých. A konečně, Bože, kdybych se ocitl docela na dně nebo když se stanu bezmocným díky své nemoci či stáří, pomoz mi to přijmout.

A padne-li tma a boj skončí, nechci při svém odchodu falešné pocty. Vše, co chci, je vědět, že Ty vidíš můj život jako život prožitý naplno."

Když houslový virtuoz Ole Bull začal veřejně vystupovat, prožíval horké chvíle, protože kritika v novinách byla nekompromisní. Zvlášť tvrdě zněla slova Američana, který byl dvakrát starší než mladý hudebník. Ole Bull prožíval rozčilení a úzkost a dokonce se chtěl bránit, ale nakonec se rozhodl docela jinak.

Navštívil kritika, poděkoval mu za jeho článek a zeptal se ho, co by mu poradil. Rada byla prostá: cvičit, cvičit a zase cvičit. Ole se podle ní zařídil a v jeho výkonech následoval velký zlom. Z průměrného hudebníka se stal uznávaný houslista.

Nebo anglický státník Benjamin Disraeli – nezačínal nijak slavně. Už svým prvním projevem v parlamentu

vzbudil velký rozruch. Jeho zjev byl tak netypický a tak neanglický, že to mnohé dráždilo. Když posluchači navíc slyšeli jeho tenký hlas, mnozí se začali smát, až postupně propukli v hlasitý řehot. Jiní začali podupávat po podlaze a jejich obuv nadělala takový hluk, že řečníka nebylo vůbec slyšet. Z jednoho konce se ozýval pískot, z opačného zase různé zvířecí zvuky.

Mezi salvami ohlušujícího smíchu a hluku bylo slyšet následující slova: „Začal jsem už mnoho věcí a vždy jsem byl nakonec úspěšný.“

Povyk se stále stupňoval, až byl Disraeli nucený přestat. Sebral však ještě poslední zbytky sil, využil moment ticha a zvolal: „Teď si sednu, ale přijde doba, kdy budete všichni poslouchat, co vám říkám.“

Disraeli nepřipustil, aby ho tato porážka zničila. S neumdlévající energií začal studovat a cvičit řečnické umění, takže nakonec nejen anglický parlament, ale celý svět poslouchal jeho plamenné projevy. Jeho diplomatické mistrovství Anglii mnohokrát pomohlo.

Dokonce i německý kancléř Bismarck se neudržel a řekl: „Ten starý Žid, to je chlapík!“

Když se uzavíral jeho aktivní život, bylo jméno Benjamin Disraeli známé po celém světě. Měl několi titulů a pracoval jako ministerský předseda. Královna Viktorie dala na jeho počest vybudovat památník s nápisem textu z Bible: „Ústa spravedlivého jsou rozkoší pro krále a lidé ho milují, protože mluví pravdu.“ Docela uctivé vůči člověku, jehož první řeč v parlamentu skončila fiaskem!

Pokaždé znovu začít a znovu vstát, i když už člověk mnohokrát padl, to není špatný princip. A jak vidíme, vyplácí se ho používat.

ALF LOHNE

(Z KNIHY „ZÍTŘEK ZAČÍNÁ UŽ DNES“)

„Znovu a znovu prohrávám. Ale nic ve mně není navždy poražené. Jsem plný nových začátků!“

TAKY UŽ ŠEDIVÍTE?

Každému se to někdy – dříve nebo později – stane: Podíváte se do zrcadla – a ejhle – první šedivý vlas. A pak další a další... Co se dá dělat, hlásí se stáří... Ale co, každý musí jednou zešedivět! Na tom samotném zjištění by nebylo nic tak strašného. Když jinak zdraví slouží, tak to pořád ještě jde, ne?

Ale pak si vzpomenete – jako třeba já – na nedávnou příhodu z vlaku, a hned je ten rádobý optimizmus pryč. Jela jsem tehdy osobákem do Přerova. Na jedné ze stanic přistoupila parta chlapců, asi z nějakého učiliště. Byli trochu hlučnější, než je zdrávo – a v takových případech pak slyšíte, i kdybyste nechtěli. Jeden z těch chlapců měl hlavní slovo a právě těm ostatním asi vyprávěl nějakou veselou příhodu, protože se tomu velmi smáli... Jak už jsem řekla, chtě-nechtě jsem vyslechla: „Tak jsme včera nastupovali do místňáku a Honza skóroval. Prý: Kluci, fofrem, ať nám ta místa neobsadí důchodci...“ Následovala další salva smíchu.

Úsměvné, že? Zvláště pro ty mladší. Ale když pak tím „důchodcem“ jste vy a v tramvaji nebo v autobusu je takových „Honzů“ víc, pak vás ten úsměv pomalu přechází. Oni se ti mladí opravdu snaží chovat podle rady: „Seď, mladej, nastojíš se dost, až budeš starej!“

Ale teď už vážně: Bere někdo vůbec v úvahu ty dobře míněné nápisy v autobusech: „Mladí, uvolněte místa starším!“? Něco tady (a nejen tady) „skřípe“. Anebo jste se ještě nikdy neocitli v situaci, kdy do plně obsazeného autobusu přistoupila babička s hůlčičkou – a vy jste museli „sbírat síly“ k tomu, abyste vyzvali 17letého

mladého muže k uvolnění místa? Při takových nepříjemných zážitcích přicházíme pomalu na to, že máme vůči svým dětem dluh. Nějak jsme zapomněli v tom věčném shonu a pachtění se po úspěchu (svém i jejich) vštěpovat jim mimo jiné ctnosti i ohleduplnou biblickou radu, zaznamenanou v 3. knize Mojžišově, v 19. kapitole a 32. verši:

„Před člověkem šedivým povstaň a cti osobu starého...“

Asi jsme, když ty naše děti byly malé a „vychované schopné“, nějak nepočítali s tím, že se jednou i my postavíme před zrcadlo a zjistíme, že šedivíme... Jak bychom pak v tom našem konkrétním případě byli rádi, kdyby ti výše uvedení „Honzíci“ uváděli do života ono biblické:

„Před člověkem šedivým povstaň a cti osobu starého...“

VĚRA GAJDOŠIKOVÁ

Asi jsme, když ty naše děti byly malé a „vychované schopné“, nějak nepočítali s tím, že se jednou i my postavíme před zrcadlo a zjistíme, že šedivíme...

PRAVDA SE SKRÝVÁ V HLUBINÁCH

LATIMERIA CHALUMNAE
vybuchla ve vědeckém
světě jako bomba.
Proč?
Zničila totiž
jednu krásnou evoluční
domněnku.

Mezi tím vším se prochází mladá žena. Je to zooložka a ředitelka místního muzea. Často sem chodí a dívá se, zda rybáři nevylovili něco zajímavého. Onoho rána r. 1938 uviděla mezi běžným úlovkem rybářů i rybu, kterou neuměla zařadit. Byla dlouhá asi 2 metry. Zooložka si byla jistá, že ji ještě nikdy neviděla. Rychle se roz-

LATIMERIA DNES – VE VODÁCH INDICKÉHO OCEÁNU

A pak se to stalo. Nevěřili jsme svým očím. Skoro 2 m dlouhá Latimeria plula přímo před námi do světelného kužle ponorky a postavila se na hlavu.

Budu vám vyprávět příběh o jedné rybě. Ne o té, která spolkla Jonáše, aby ho zase vyvrhla. Ta naše ryba pozřela jednu pěknou teorii. Náš příběh začíná v r. 1938 v malém rybářském přístavu v ústí řeky Chalumny v Jižní Africe. Je ráno a rybáři se vrací z nočního lovu. V přístavu rachotí kotevní řetězy, bublají naftové motory, křičí rackové a nad tím vším se vznáší pach ryb. Na molu se vrší bedny s úlovkem a obchodníci vybírají ryby, aby je vezli na trhy ve městě.

hodla. Zavolala svého známého, nejlepšího znalce ryb v celé Jižní Africe, L. B. Smitha. S pochybovačným úsměvem – cože by se mohlo objevit za neznámou rybu – dorazil do přístavu. Když pohlédl na rybu, nevěřil svým očím. On tu rybu totiž okamžitě poznal. Určitě se nemýlí, jsou to ty 4 silné prsní ploutve a za nimi dvě menší. Tu rybu již viděl, viděl ji jako zkamenělinu datovanou stářím 150 milionů let. Údajně měla vyhynout spolu s dinosaury při obrovské globální katastrofě asi před 60 miliony lety.

Ale ona zde leží před ním – vylovená před několika hodinami z vod Indického oceánu, kde zřejmě žijí další. L. B. Smith jí dal jméno její mladé objevitelky – Latimeria, a protože přístav ležel u ústí řeky Chalumny, tak Chalumnae. Pak nález oznámil světu.

LATIMERIA CHALUMNAE vybuchla ve vědeckém světě jako bomba. Proč? Zničila totiž jednu krásnou evoluční domněnku. Tak jako skutečné bomby, které o rok později zahájily tragédii 2. světové války a zničily vidiny sociálních utopistů, že 20. století bude věkem blahobytu a všeobecného štěstí.

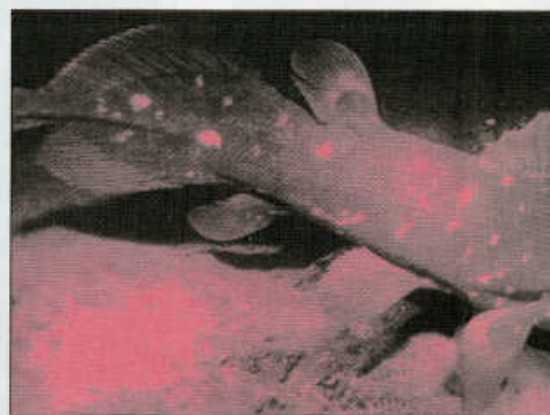
Když totiž paleontologové poprvé objevili zkamenělý otisk ryby, nápadné svými prsními ploutvemi, které připomínaly krátké nožky, evolucionisté v ní okamžitě viděli přechodný článek mezi rybami a obojživelníky. „To je ta ryba,“ říkali, „která se právě pomocí těchto svých ploutví vydala na pouť z moře na pevninu.“ Stala se přechodným článkem mezi rybami a savci. Zachoval se nám jen její zkamenělý obraz, ale ona – jako původní druh – měla zaniknout před 65 miliony lety. Takový byl názor na tuto zkamenělinu.

Teď si tedy dovedeme představit úžas odborníků, když se dověděli, že ta údajná zkamenělina se prohání ve se se kdesi v hlubinách Indického oceánu.

Nastal hon na tuto „živoucí zkamenělinu“. Ale ukázalo se, že není jednoduché ji chytit. Navíc – 2. světová válka přerušila bádání o životě Latimerií. Až v roce 1969 se německý potápěč Hans Fricke pokusil ji pozorovat v jejím prostředí v Indickém oceánu u Komorských ostrovů. S dýchacím přístrojem se ponořil do maximální hloubky 85 m, ale žádnou Latimerii nespáčil. Občas ji sice ry-

báři chytili do svých sítí, ale jak žije, loví a pohybuje se ve svém prostředí – to nikdo neviděl. A tak zase kvetly domněnky. Udržovala se myšlenka, tak lákavá pro evolucionisty, o „chodící rybě“. Tvrdilo se, že pomocí svých ploutví chodí při lovu po dně nebo pobřežních skalách. H. Fricke byl však touto rybou posedlý. Po neúspěšných sestupech ve skafandru připravil akci na nalezení Latimerie přímo v oceánu pomocí hlubinné ponorky nazvané „GEO“. Začátkem 80. let začal vědecký tým s ponory této malé ponorky do hloubky, která byla pro ni maximální, a to 220 metrů. Vědci s napětím sledovali, kdy se v záři reflektorů objeví ona tajemná ryba. Pozorovali úžasné divadlo podmořského života, ale Latimeria jakoby neexistovala. Třicetkrát se ponořili do „vlasti Latimerií“, než došli k myšlence: „A co když loví jen v noci?“

Již první noční ponor potvrdil, že se nemýlili. Nejbližší spolupracovník H. Fricke, který se s ním ponorů zúčastnil, popsal setkání s Latimerií: „Na základě mrtvých exemplářů ryby jsme poznali, že se ryba přes den zdržuje v hloubce až 300 m, kde je pro ni optimální teplota vody – 12 °C. To byla ale hloubka nad možností naší ponorky. Ryba však mohla krátkodobě vystoupit až do 120 m, aniž by měla potíže s dýcháním. A tam jsme ji v noci čekali. Umělou kořist jsme upevnili na okno ponorky. A pak se to stalo. Nevěřili jsme svým očím. Skoro 2 m dlouhá Latimeria plula přímo před námi do světelného kužele ponorky a postavila se na hlavu. Její mohutné první ploutve se přitom dot-

Tak se tam – v hlubinách Indického oceánu u Komorských ostrovů nalezla pravda o této podivné „živoucí zkamenělině“.

kly skla ponorky. Mohli jsme rozeznat, jak se nepatrní ráčci pohybují po okrajích velkých šupin.“

Rybu fotografovali, natáčeli na video i na film. Sledovali ji i při pohybu u pobřežních skal. Závěr zněl: „O chození ryby po dně nemůže být ani řeči. Své ploutve nikdy nepoužívá pro kontakt se zemí. Naopak, je pro ni typické, že se nechává unášet spodními vodními proudy v šikmé poloze hlavou dolů a ploutve přitom používá jen jako stabilizátory.“

Tak se tam – v hlubinách Indického oceánu u Komorských ostrovů nalezla pravda o této podivné „živoucí zkamenělině“.

Je nám důkazem stálosti a neproměnlivosti druhů. Dokazuje, že mezi

druhy sice vyhynuly úplně (jako např. dinosauři), jiné se však zachovaly a jsou naprosto stejné jako jejich předkové, jejich otisky nalézáme ve zkamenělinách – to je i případ Latimerie.

Carl Linné řekl: „Druhů je tolik, kolik jich na počátku stvořil Bůh.“ Žel, dnes tomu tak už není. Mnohé druhy zvířat zahynuly ve vodách potopy, jiné se ztrácí činností člověka. I Latimeria je ohrožená. Výzkumné ústavy by za ni rády zaplatily horentní sumy. Japonské vědecké instituty se pokouší získat z této ryby „elixír života“. Proto byl vyhlášen mořskými badateli boj o to, aby bylo území, kde žijí, vyhlášeno za chráněné, protože tak jako v mnoha jiných případech,

LATIMERIA CHALUMNAE – ZKAMENĚLINA

druhy zvířat neexistují žádné přechodné články, naopak – jednotlivé druhy stojí jako pilíře mostu, mezi nimiž není žádné spojení. Některé

jejím největším nepřítelem je člověk.

LUDVIK ŠVIHÁLEK

LOUČENÍ

„Prosím vás, kde leží paní Vokáčová?“ chvějícím se hlasem se mě ptá vyhublý, nepřiliš upravený stařeček. „Na dvojce, ale před chvilkou ji přivezli ze sálu, zeptám se pana doktora, jestli se za ní můžete podívat,“ říkám a cítím, jak strach mění stařečkovu tvář. Přichází lékař. „Paní Vokáčová je po operaci. Měla v břiše velký nádor, který utlačoval střeva,“ vysvětluje. „Když je po operaci, tak jste ji nádor vyndali a bude zase zdravá. Řekněte, že bude zdravá! Mám jen ji, co bych si bez ní počal? Slibte mi, že se uzdraví!“ zoufale prosí stařeček a z jeho smutných očí stékají slzy... „To vám nemohu slíbit. Nádor byl příliš velký, rozrostl i na jiných orgánech. Nebylo možné ho celý odstranit. Uděláme pro vaši paní všechno, co bude v našich silách. Můžete za ní každý den přijít na návštěvu a potěšit ji. Chcete?“ K té kruté pravdivé větě přidává ošetřující lékař aspoň kousek naděje. Stařeček děkuje a pomalu odchází na pokoj za babičkou, bez které si život vůbec, ale vůbec nedovede představit...

Je mi ho líto. A přece vím, že nebude trvat dlouho a jeho návštěvy skončí. Už tu nebude ta, za kterou by tak rád přišel... Přijde loučení s tím, kdo mu byl v životě vším, oporou, přítelem, společníkem v radostech i starostech. A pak tu stařeček zůstane sám... Jak strašné je takové loučení! Kolik smutku a beznaděje se za ním skrývá! Jaká nejistota ho doprovází!

Podobná loučení asi musí v životě prožít každý z nás. Pán Ježíš dobře viděl do lidských srdcí, znal naše obavy a zármutek v takových chvílích, a proto ústy apoštola Pavla sděluje všem, kteří prožívají podobný žal, radostnou zprávu, slib plný naděje: „Nechceme vás, bratři, nechat v nevědomosti o údělu těch, kdo zesnuli, abyste se nermoutili jako ti, kteří ne-

mají naději. Věříme-li, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, pak také víme, že Bůh ty, kdo zemřeli ve víře v Ježíše, přivede spolu s ním k životu. Toto říkáme podle slova Páně: My živí, kteří se dočkáme příchodu Páně, zesnulé nepřededjeme. Zazní povel, hlas archanděla a zvuk Boží polnice, sám Pán sestoupí z nebe, a ti, kdo zemřeli v Kristu, vstanou nejdříve; potom my živí, kteří se toho dočkáme, budeme spolu s nimi uchvázeni v oblacích vzhůru vstříc Pánu. A pak už navždy budeme s Pánem. Těmito slovy se vzájemně potěšujte.“ (1 Tes 4,13-18)

Jak veliká naděje se v těchto řádcích skrývá! Přestože se jednou rozloučíme s člověkem, kterého jsme měli rádi, máme naději, že se s ním znovu setkáme, až se Pán Ježíš podruhé vrátí na naši zem. On nezapomene na nikoho, kdo ho miloval, kdo s ním o samotě na modlitbách hovořival, prosil o pomoc, o sílu žít v tomto uplakaném světě. Pán Ježíš nezapomene na nikoho, kdo mu důvěřoval a spoléhal na něho ve chvílích pokušení a životních zápasů, na nikoho, kdo mu dokázal být vděčný za každou, i tu sebemenší podporu a pomoc. On sám říká: „... a kdo ke mně přijde, toho nevyženu ven. Neboť jsem sestoupil z nebe, ne abych činil vůli svou, ale abych činil vůli toho, který mě poslal. A jeho vůle je, abych neztratil nikoho z těch, které mi dal, ale vzkřísil je v poslední den. Neboť to je vůle mého Otce, aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl život věčný; a já jej vzkřísím v poslední den.“ (Jan 6, 37-40)

V té krásné budoucnosti s Bohem, kde nebude žádné trápení, ani bolest ani smutek, tam se setkáme se svými milými, kteří s vírou v Boha žili i umírali. Neboť „Láska zajistí Kristova víže nás...“ (2 Kor 5,14)

H. M.

BIBLE LIDI SPOJUJE

Foto: Autor

**Rozhovor
s ředitelem
České
biblické
společnosti
ThDr. Jiřím
Luklem.**

Bratře Lukle, můžeš nám říct, co to vlastně Česká biblická společnost je?

Biblická společnost je společenství křesťanů, kteří se snaží, aby se Bible šířila v naší zemi. Poslání biblické společnosti je tedy překládat, tisknout a šířit Bibli za dostupnou cenu.

Pověz nám něco o úplném počátku této práce ve světě.

Biblická společnost v moderním pojetí vznikla na začátku minulého století. První biblická společnost byla založena ve Velké Británii za zvláštních okolností. Myslím na příběh o děvčátku Mary Jones. V 10 letech se naučila číst a začala šetřit, aby si mohla koupit vlastní Bibli. Byla z Walesu, šla 40 kilometrů pěšky za jedním farářem, aby si koupila Bibli. Měl však už jenom tři kusy a všechny byly zamluveny. Protože pochopil, jak velmi po ní touží, jednu jí prodal. Tento příběh pak vyprávěl na jistém křesťanském shromáždění a tam se rozhodli, že založí společnost pro šíření Biblí, která by lidem usnadnila přístup k Bibli. Tak vznikla vlastně první – Britská a zahraniční biblická společnost. Zanedlouho byly založeny další společnosti – americká, německá, nizozemská, norská...

A kdy vznikla ta naše?

U nás začali pracovat zástupci Britské zahraniční biblické společnosti hned na počátku minulého století. Česká biblická společnost pracovala až do roku 1953, kdy byla zakázána. V roce 1968 se obnovily kontakty na tehdy již Spojené biblické společnosti. Existovat mohla pouze jako biblický referát pod hlavičkou Ekuumenické rady církví. Až po politických změnách v naší zemi – na podzim v roce 1990 – jsme založili nebo můžeme říci obnovili naši biblickou společnost.

Kdy vlastně došlo ke vzniku Spojených biblických společností a vůbec k větší koordinaci práce?

Biblická práce, překlady, tisk, šíření Biblí – to je všechno velmi náročné. Aby se práce

nepřekrývala, začaly se společnosti domlouvat a koordinovat své úsilí. Překládaly a šířily Bible především ve svých koloniích a v zemích, které dnes nazýváme třetím světem. Po druhé světové válce se v roce 1946 sešli zástupci 26 národních biblických společností v Anglii a založili celosvětovou organizaci pod názvem Spojené biblické společnosti. Zajímavé je, že tehdy tam byl jedním z hlavních řečníků československý synodní senior dr. Křenek, ale protože jsme nesplňovali všechny podmínky, členy jsme se tehdy nestali.

Kolik je dnes ve světě členů Spojených biblických společností?

Ve Spojených biblických společnostech je v současné době 112 členských národních společností a ve stadiu příprav je dalších asi 9-10 na území bývalého Sovětského svazu. Vloni byla založena rumunská a bulharská biblická společnost. Můžeme proto dnes hovořit jistě o čísle 120. Pro vytvoření představy mohou říci, že dnes se ve světě 80 % všech Biblí šíří prostřednictvím Spojených biblických společností.

Vratme se k nám domů. Jak je dnes organizovaná práce biblické společnosti u nás?

Všechny církve u nás – a to i ta největší – církev římskokatolická – jsou členy České biblické společnosti, jsme tedy v tom nejlepším a nejširším smyslu slova společností ekumenickou. Řídícím orgánem je výbor, v němž jsou zástupci jednotlivých církví. Dále má Česká biblická společnost redakční radu a personální komisi.

Jaké cíle vlastně naše biblická společnost sleduje?

Cíle vycházejí z našeho poslání – překládat, tisknout, šířit Bibli. Naším hlavním zájmem je, abychom na prvním místě sloužili všem církvím, protože všichni potřebují Bible. Tiskneme Bible a veškerou literaturu, která úzce s Biblí souvisí, tedy biblické konkordance, slovníky, Bible pro děti... Cokoliv, co pomáhá k pochopení a porozumění Biblí.

Připravujete něco nového v této oblasti?

Připravujeme Průvodce Bibli – knížku, ve které jsou základní informace o Bibli, o jménech a o tom, o čem vlastně Bible píše, a za druhé knihu Šest tisíc let a Bible, knihu pro dospělé – na rozdíl od námi dříve připravené a určené především dětem – Jak k nám přišla Bible. Dále se připravuje další vydání Bible s deuterokanonickými knihami a chystáme novou fotosazbu pro Bibli kralickou.

Chystá biblická společnost něco nového pro děti?

Ano, momentálně pro nás připravuje Luděk Rejchrt knížku pro nejmenší děti. Budou to příběhy některých biblických postav a Miroslav Rada je doprovodí obrázky. Je to knížka s misijním záměrem, jak to vyjadřuje i titul – Slunce svítí všem.

Kam jde nejvíce Bibli? Která církev nebo kdo odbírá největší počet Bibli?

Dnes jde 60 % Bibli do knihkupectví. Nejsou tedy již největšími odběrateli církve, ale především křesťanská, ale i sekulární knihkupectví. Přejeme si, aby Bible byla dostupná všem.

Jak se daří spolupráce církví v oblasti práce biblické společnosti?

To je taková pěkná zkušenost, ať už tady od nás nebo i z jiných zemí. Tam, kde se pracuje nad Bibli, Bible lidi spojuje. To je vidět konkrétně i v naší společnosti, máme zde zaměstnance z pěti církví a dobře spolupracujeme, učíme se jeden druhého chápat a rozumět si. Totéž je i ve výboru a v jednotlivých komisích, všude je to táž zkušenost – Bible lidi spojuje.

Jakým způsobem je financována práce biblické společnosti?

Začali jsme s určitým kapitálem, ale dnes můžeme říci, že 80 % je vlastní produkce a z 20 % jsme dotováni Spojenými biblickými společnostmi. V biblických společnostech je to tak, že pokud někdo může, přispívá do společného, a proto zase něco může očekávat. Např. ty nejmenší Bible na tenkém papíře nejsme u nás schopni tisknout. U nás není prostě tiskárna, která by to zvládla vytisknout a svázat. Nebo například cizojazyčná literatura, pomůcky

pro studenty teologie – v tom všem budeme stále závislí na pomoci Spojených biblických společností.

Je známo, že existují i jiné biblické společnosti. Můžeš nám tyto organizace a vzájemné vztahy více přiblížit?

Ano. Jak jsem řekl, Spojené biblické společnosti distribuují asi 80 % všech Bibli. Dále existují menší biblické společnosti, jako např. Mezinárodní biblická společnost, která pořídila např. anglický NIV překlad. Tato společnost je již poněkud konfesijně zaměřena, vznikla v oblasti evangelikálních církví ve Spojených státech. Dnes je také u nás, protože se spojila s vydavatelem tzv. Living Bible, a tak u nás existuje pod názvem Mezinárodní biblická společnost. Vydali volný překlad Bible, jako je Slovo na cestu. Dále existují např. Viklefovi překladatelé Bible, ale i některé další společnosti. Všechny tyto organizace ovšem ve světovém měřítku úzce spolupracují. Vzájemně se informujeme, co podnikáme. Spojené biblické společnosti na některé z jejich překladatelských činností navazují. Např. za Viklefovými překladateli stojí určitá konkrétní teologie – čím dříve se rozšíří evangelium po světě, tím více se přiblíží 2. Kristův příchod. Takže oni např. jdou do určité oblasti, přeloží jenom jedno evangelium a jdou dál... Na ně pak mohou navázat Spojené biblické společnosti. Zásada SBS je překládat Písmo pro každou jazykovou oblast, v níž žije alespoň 500 000 lidí. Viděl jsem dokonce jednu kuriozitu – Nový zákon přeložený do jazyka, v němž komunikuje jen 200 lidí! To je ovšem unikát a připravili ho Viklefovcí.

Do kolika jazyků je dnes Bible přeložena?

Podle statistiky z konce roku 1992 (novější ještě nejsou k dispozici) je celá Bible přeložena do 329 jazyků, NZ do 770 jazyků a 910 je překladů jednotlivých částí (většinou jde o evangelium), celkem se

FOTO AUTOR

„První biblická společnost byla založena ve Velké Británii za zvláštních okolností. Myslím na příběh o děvčátku Mary Jones. V 10 letech se naučila číst a začala šetřit, aby si mohla koupit vlastní Bibli.“

„Podle statistiky je celá Bible přeložena do 329 jazyků, NZ do 770 jazyků a 910 je překladů jednotlivých částí, celkem se tedy jedná o překlady do 2009 jazyků. Ve světě existuje 624 skupin, které překládají Bibli do dalších jazyků, z toho ve 426 případech jde o prvopřeklad.“

tedy jedná o překlady do 2009 jazyků. Ve světě existuje 624 skupin, které překládají Bibli do dalších jazyků, z toho ve 426 případech jde o prvopřeklad. Např. na území bývalého Sovětského svazu je 46 takových skupin. Jde o velmi intenzivní práci a ta čísla tedy půjdou značně nahoru.

V minulém roce byl u nás poprvé tzv. Den Bible. Můžeš našim čtenářům říci něco bližšího?

Biblické společnosti ve světě určí jeden den v roce jako Den Bible. Věnuje se vděčnosti za Boží slovo, ale i zamyšlení, co všechno pro nás Bible znamená. Podnikají se přednášky, výstavy i jiné činnosti. Jako projev vděčnosti se koná sbírka na Bible v některé zemi, kde tyto příležitosti nemají. My jsme vyhlásili v roce 1993 tento Den Bible a velice nás potěšilo, že všechny církve se k tomu kladně vyjádřily a také udělaly sbírky. Sbírkou vynesly téměř 400 000,- Kč, což představuje asi 4000-5000 Biblí pro Ukrajinu, pro kterou byla tentokrát sbírka určena. Byla to první zkušenost, první krok, chtěli bychom, aby se podzimní Den Bible stal dobrou tradicí i v naší zemi – tradicí vděčnosti i odpovědnosti za jiné.

Vešli jste do jubilejního roku Bible kralické. Chystáte při této příležitosti nějaké akce?

Spolupodílíme se na výstavě, kterou pořádá Pedagogické muzeum ve Valdštejnském paláci. Jde o jubileum 400 let od dokončení kralické Šestidítky. My se účastníme tak, že tam máme také vystaveny své publikace a měli jsme tam několik přednášek.

V čem vidíš význam Kralické bible ještě dnes – po tolika staletích?

Bible kralická je jazykový poklad, je milována pro svoji krásu. Dále jsme mnozí na Kralické vyrostli, je nám tedy vlastně nejbližší. Jde také o překlad, ve kterém se překladatelé snažili doslovně, tedy co nejvěrněji překládat Bibli. To má svůj význam. Pro mnohé mladé lidi je však už Kralická bible nesrozumitelná, především pro lidi, kteří vyrostli v ateistickém prostředí.

Vydává biblická společnost stále Kralickou bibli?

Ano. Kralická bible se tiskla především v zahraničí, ale protože filmy, z kterých se tiskla, byly značně poškozené, děláme novou sazbu a chceme si nechat udělat filmy pro všechny formáty. Počítáme s tím, že ještě tento rok vydáme Kralickou bibli v rodinném formátu.

Český ekumenický překlad byl, jak známo, mimořádným interdenominálním počinem, který v minulosti ve světě zřejmě neměl obdoby. Kolik už bylo vydáno Biblí v tomto překladu?

Dá se říci, že od roku 1979 bylo vydáno zhruba půl milionu Biblí různých formátů a typů.

To je opravdu vysoké číslo. Chystají se také nějaké pomůcky, konkordance, slovníky...?

V minulém roce jsme ještě vydali Novotného Biblický slovník. Ale teď se už dva roky připravuje Biblický slovník k ekumenickému překladu. To je opravdu velké dílo, o jeho závěru se uvažuje v horizontu roku 2000. Pokud jde o biblickou konkordanci, ta se připravuje již asi čtyři roky. Jde také o rozsáhou práci. Autor, který je na půl úvazku našim zaměstnancem, se domnívá, že by práci mohl dokončit do konce tohoto roku, když to tedy dobře dopadne, konkordance k ekumenickému překladu by mohla vyjít v závěru příštího roku.

Dovol otázku trochu na tělo: Co pro Tebe osobně znamená Bible?

Bible – to je takové útočiště v životě. Mohu po ní kdykoli sáhnout a skrze ni mít spojení s Bohem – je to úžasná posila pro

**Vydavatelství
Advent-Orion nabízí:**

Bible ekumenická, formát 20x26,5 cm, cena Kč 250,-
formát 16x21 cm, cena Kč 165,-

Bible kralická, formát 12x18,5 cm, cena Kč 165,-

Historie Bible (V. Čapek) – kniha čtivě popisuje vznik Bible, způsob jejího zachování, její překlady.
Váz., 130 stran, cena Kč 20,-

život ve všech chvílích – i v těch radostných i v těch nejtěžších.

Mohl bys nám říci něco, co máš v Bibli zvlášť rád?

Já jsem se hodně zabýval celým Lukášovým evangeliem – to ke mně živě mluví, ale co ke mně zvlášť promlouvá, to je celá 1. Petrova, protože byla psána do situace podobné té, ve které jsme žili po několik desetiletí. To je epistola, které byla psána do diaspory, kde křesťané žili v rozptýlení, v menšině – a přece s nadějí a touhou sloužit. To je vlastně stále naše situace.

Co myslíš, jaký může mít Bible význam pro moderního člověka?

To mohu říci na základě zkušenosti, co Bible znamená pro mne. Bible je stále živá kniha, která mluví a může pomáhat jednak pro životní orientaci, ale především tím, že vede k osobnímu vztahu k Bohu, k víře. Je prostě stále živá a aktuální.

Není nejen Kralická, ale někdy i Ekuména příliš honosné literární dílo? Nemyslíš, že moderní lidé, kteří začínou Bibli číst, s tím mohou mít dost velké problémy?

Ekuména – to jsou vlastně dvě kritéria, dva postoje. Starozákonní překladatelská komise se snažila držet se víc doslovného překladu a i pokud jde o krásu a literární projev, je bližší Kralické, zatímco Nový zákon vznikl vyloženě jako misijní překlad. Nedávno na konferenci Bible v kontextu evropské kultury dokonce zaznělo, že Nový zákon ve srovnání s krásou Kralické je dost lidový.

Není to jako v době Žilkově, kdy se říkalo, že Žilka přeložil novozákonní text češtinou Lidových novin, a přece to netrvalo tak dlouho a i tento překlad byl vnímán spíše jako literární dílo než misijní text?

Žádný překlad si nemůže dělat nárok, že vydrží po staletí jako Kralická, protože jazyk se stále vyvíjí... Předpokládá se, že za dvacet let bude ekumenický překlad zastaralý.

Co si myslíš právě v této souvislosti o parafrázovaných překladech, třeba i o tom našem českém Slovu na cestu?

Je to kniha, která může vzbudit zájem u lidí, kteří s Bibli nikdy nepřišli do styku

a mají zkreslené představy, že Bible je zastaralá kniha. Parafrázovaný překlad se snaží myšlenky a obsah Bible přiblížit srozumitelným způsobem modernímu čtenáři. To není ovšem obor Spojených biblických společností, ty parafrázované překlady nepřipravují a netisknou.

Máš nějakou představu o tom, co se děje, když si třeba někdo v knihkupectví koupí Bibli? Zda ji strčí do knihovny, anebo co to s ním udělá?

Řekl bych, že v mnoha případech, když si někdo koupí Bibli, tak ta Bible skončí v domácí knihovně jako vzácný exemplář, který tam patří. To lze potvrdit i na základě různých průzkumů, které se dělaly v některých zemích – např. v Norsku. Výsledky říkají, že denně čte Bibli asi pouze 4 % lidí. My vidíme však své poslání především v tom – vytvářet vhodné nástroje pro církev. Vlastní misijní poslání by měly plnit především církve v oblastech, kde cítí svoji zodpovědnost. My čekáme spíše na podněty, co by bylo nejvhodnější a jsme ochotni to tisknout.

Po roce 1989 došlo také k velkému otevření možností ve všech médiích. Nemáš pocit, že by konkrétně biblická společnost mohla více dělat v oblasti rozhlasu, televize a médií vůbec pro popularizování Bible a jejího poselství?

Domnívám se, že ano, pokud ovšem na to budeme stačit fyzicky, kapacitou. Je pravda, že prof. Pokorný dělal nějaké relace v rozhlase o Bibli. Jsme tomu přirozeně otevření, ale problém je, zda na to stačíme...

Chceš ještě vzkázat na závěr něco našim čtenářům?

Uvědomujeme si, že si můžeme naplánovat věci, co všechno krásně zorganizujeme, co budeme dělat, ale víme, že úspěch naší práce je především závislý na tom, jak se dáme vést Pánem Bohem. Budeme proto zvlášť vděční za přimluvné modlitby těm, kterým leží na srdci tato práce. Lidé nás mohou podporovat tímto způsobem, je to opravdu velmi důležité.

Děkuji Ti za rozhovor a přeji Ti ve vedení České biblické společnosti Boží moudrost.

LUDEK SVRČEK

„Co ke mně zvlášť promlouvá, to je celá 1. Petrova, protože byla psána do situace podobné té, ve které jsme žili po několik desetiletí. To je epistola, které byla psána do diaspory, kde křesťané žili v rozptýlení, v menšině – a přece s nadějí a touhou sloužit. To je vlastně stále naše situace.“

SLOVO SE STALO TĚLEM

JANOVO EVANGELIUM

Proč bylo Janovo evangelium napsáno

Málo knih má tak jasný záměr jako evangelium apoštola Jana:

„Ještě mnoho jiných znamení učinil Ježíš před očima učedníků, a ta nejsou zapsána v této knize. Tato však zapsána jsou, abyste věřili, že Ježíš je Kristus, Syn Boží, a abyste věřice měli život v jeho jménu.“ (Jan 20,30-31)

Jinými slovy, Janovo evangelium není historická zpráva, ale zvěstně poselství pro všechny. Záměrem je přesvědčit čtenáře, že Ježíš je vskutku Boží Syn, takže i vy můžete mít „život“.

Způsob, jak se vás snaží přesvědčit, určitě pochopíte, když si uvědomíte, že své evangelium psal v druhé polovině 1. století. (Odborníci uvádějí datum sepsání někdy mezi r. 90-100 po Kr., ale podle některých posledních výzkumů lze uvažovat o tom, že spis byl uzavřen kolem r. 70 po Kr.)

Byla to opravdu rušná doba. Chrám byl zničen a mnozí židé se s touto ztrátou nedovedli zcela vypořádat. Jiní nabízeli svá vlastní řešení – ať už to byli zatvrzelí nacionalisté, potřeštění blouznivci nebo učedníci Jana Křtitele, kteří tvrdošjně lpěli na myšlence, že Jan je mesiáš.

Postupně však získávali autoritu farizeové, protože jasně definovali závazný způsob víry a života a upírali místo ostatním skupinám ... – i takovým, jako byli křesťané. Židovské křesťanstvo ztratilo své původní místo v synagóze a křesťané potřebovali pomoc v jednání s „vřavou“, která je obklopovala – s pronásledováním a stranictvím.

A tak Jan píše své evangelium – ne jako evangelium, které vysvětluje učení o Ježíši

v termínech řecké filozofie (jak se mnozí odborníci domnívali), nýbrž jako to, které má své kořeny a souvislost v učení, literatuře a událostech v Palestině v 1. století stejně jako ve svítících od Mrtvého moře.

Co učí Janovo evangelium

Matouš, Marek a Lukáš poskytují velmi podobný obraz Ježíše – dokonce natolik podobný, že tato evangelia jsou nazývána evangelia „synoptická“ („soudělná“). Ježíš Janova evangelia je však odlišný. Zřídka mluví v podobenstvích, nekáže o „době konce“ a chybí zde dokonce i příběh o „poslední večeři“!

Místo toho se nám představuje Ježíš jako Rabbi – velký učitel. (Někteří odborníci uvádějí jako významnou skutečnost, že Jan líčí Ježíšovy soukromé rozhovory se svými učedníky – podobně jako synoptická evangelia uvádějí veřejná kázání a promluvy k zástupům.)

Kristus je větší než kterýkoli jiný rabbi – dokonce větší než Mojžíš nebo Abraham – a je větší než kterýkoli jiný učitel. Neučí totiž jen moudrost, ale On je moudrost. Jinými slovy, Janovo evangelium nám podává Ježíšův portrét více osobně a filozoficky než ostatní evangelia. Zachycuje slova Kristových nejdůvěrnějších rozhovorů s jeho nejbližšími přáteli. Mnohem jasněji než v synoptických evangeliích je zde také zjevena Kristova preexistence – Kristus jako „světlo světa“.

Slova, která potřebujete znát

Annáš: velekněz, ustanovený Římany v r. 6 po Kr., sesazen v r. 15 po Kr., ale i potom si ponechal svůj titul a vliv. Také pět jeho synů (právě tak jako Kaifás, jeho zeť) sloužilo jako kněží.

Bethesda (Betsaida): místo zázraku, které bylo objeveno archeology v r. 1888. Velký rybník skládající se ze dvou nádrží, který byl ze všech stran obklopen kolonádami.

Denár: stříbrná mince, jejíž hodnota odpovídala denní mzdě běžného dělníka.

Evangelium: doslova „dobrá zpráva“.

Farizeové: v době Ježíše Krista bylo v Palestině pouze 6 tisíc „těchto oddělených“; byli proslulí svým úsilím při aplikování Božího zákona v každodenním

životě. Věřili v anděly stejně jako v posmrtný život (na rozdíl od saduceů).

Jan (apoštol): syn Zebedeův, bratr Jakubův; efezský biskup; kdysi snad učedník Jana Křtitele; aby mohl následovat Ježíše, opustil výnosné rybářské zaměstnání. Na sklonku života pobýval zřejmě v exilu na ostrově Patmos, kde napsal knihu Zjevení. Napsal také evangelium a tři dopisy, které jsou v Novém zákoně zachovány pod jeho jménem.

Jan (Křtitel): je dost neobvyklé, že je o něm zmínka – pouze jako o Janu – jen v tomto evangeliu. Narodil se v rodině kněze, kázal poselství reformace a pokání; politické důsledky jeho poselství měly za následek jeho popravu Herodem Antipou.

Judea: Jižní Palestina byla pod přímou kontrolou Římanů v l. 6-41 a 44-66 po Kr.

Milovaný učedník: podle tradice autorův skromný způsob, jímž hovoří o sobě.

Nard: silná vůně – výtažek z kořenů a kmenů *Nardostachys iatamansi*, rostliny nacházející se v Himálajích.

Pilát Pontský: římský prokurátor (nebo guvernér) v Judeji v l. 26-36 po Kr., chráněncem konzula Sejána. Poprava jeho zkušeneho rádce pro velezradu v roce 31 po Kr. v něm vzbuzovala obavu, aby nebyl také považován za „nepřítele císaře“.

Prorok: odkazy u Jana 1,21; 6,14 a 7,40 jsou z 5. Mojžišovy 18,15-22 – Bůh zaslíbil, že pošle Mojžišova nástupce.

Řekové: není jasné, zda jsou tímto termínem myšleni Řekové jako etnická skupina nebo řecky hovořící Židé.

Samaritáni: nebylo to jenom náboženství, které v Ježíšově době odlišovalo Samaritány od Židů; základem pro politické odlišnosti, které sahají až do doby asyrského zajetí, byla i oboustranná nenávisť.

Slavnost posvěcení chrámu: také známá jako slavnost světél. Konala se v prosinci nebo na začátku ledna – na památku znovuposvěcení chrámu Judou Makabejským.

Slavnost přesnic: jarní slavnost, připomínající Boží osvobození Izraelců z egyptského otroctví.

Slavnost stánků: podzimní svátek oslavující jednak sklizeň, ale také Boží vedení bě-

hem cesty Izraelců z Egypta do zaslíbené země. Zde hrálo důležitou roli také zaslíbení u Ezechiele 47 – odtud i význam Kristových slov u Jana 7,37.

Slovo: řecký pojem *logos* může také znamenat „poselství“, „rozum“ nebo „pochope-ní“. Stoikové učili, že „slovo“ dalo život vesmíru. Ale většina odborníků nyní chápe Janovo užití tohoto slova spíše jako hebrejský koncept „moudrosti“ (tak jak to můžeme číst v knize Přísloví) než řecké filozofie stoicismu.

Židé: Janovo evangelium používá toto slovo více než kterékoli jiné evangelium – celkem 68krát. Nevztahuje se však tolik na židovský národ, jako spíše na židovské politické a náboženské vůdce.

Živá voda: metafora, již je míněna „tekoucí pramenitá voda, která nikdy nevysychá“.

U Jana najdete

„Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh. To bylo na počátku u Boha. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest.“ (Jan 1, 1-3)

„Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.“ (Jan 3,16)

„Poznáte pravdu a pravda vás učiní svobodnými.“ (Jan 8,32)

Ježíš řekl: „Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali; jako já jsem miloval vás, i vy se milujte navzájem. Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým.“ (Jan 13, 34,35)

Ježíš řekl: „Vaše srdce ať se nechvěje úzkostí! Věřte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo. A odejdu-li, abych vám připravil místo, opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já.“ (Jan 14,1-3)

„Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele.“ (Jan 15,13)

Všechna citovaná místa jsou z Českého ekumenického překladu z r. 1985.

Buddha pochází z 5. století př. Kr., tedy z doby, která byla bohatá na duchovní plody a která dala lidstvu hluboké myslitele: Laoťse a Konfucia v Číně, Zarathustru v Persii, Sokrata a Platona v Evropě a v neposlední řadě významné proroky Starého zákona.

BUDDHOVY „VZÁCNÉ PRAVDY“

Možná, že Kristus neměl jen jednoho předchůdce ze Starého zákona – Jana Křtitele, posledního proroka. Třeba jím byl ze samotného srdce antické kultury Sokrates nebo někdo třetí, kdo má poslední slovo v poznání východního náboženství – Buddha. Tento muž je velkým tajemstvím. Stojí přímo ve strašidelné, téměř nadlidské svobodě až nezávanosti. Současně má v sobě dobro, které je mocnější než síla světa.“ (Romano Guardini)

Kdo je tento „Osvícený“ („Buddha“ vlastně znamená osvícený)? Čím je pro své stoupence, pro těch 300 milionů buddhistů? A čím je ve světle evangelia?

Podívejme se na jeho životopis a na dobovou situaci, z které vyšel. Buddha pochází z 5. století př. Kr., tedy z doby, která byla bohatá na duchovní plody a která dala lidstvu

hluboké myslitele: Laoťse a Konfucia v Číně, Zarathustru v Persii, Sokrata a Platona v Evropě a v neposlední řadě významné proroky Starého zákona. Buddha byl původně hind, tedy vyznavač hinduizmu, ale ve dvou bodech výrazně překročil toto náboženství. Pro hinduistu při veškerém pohrdání světem je svět přece jen naplněn dechem božství, duchem. Buddha neuznává žádného ducha, ani Brahma ani žádné jiné božstvo. Svět je pro něj marností – je bezcenný, nicotný. Radikálně jej popírá a přemáhá. Překonání, přemožení světa vede totiž k vykoupení a spasení – k tzv. nirváně. V ní zaniknou všechny životní pudy. Zatímco hind musí procházet ke spasení dlouhou a namáhavou cestou, ukazuje Buddha cestu krátkou a jednoduchou. Ze strastiplného a bolestivého převtělování a znovuzrození ukazuje na jednoduché a hmatatelné vykoupení. V jeho prostém a jasném učení stojí (ve středu) on sám jako působivý vzor – jako „Osvícený“.

Buddha žil údajně od r. 566 do 486 př. Kr. Původně se jmenoval Siddhartha. Druhé jméno Guatama označuje jeho rodinu nebo příbuzenstvo. Jeho otec byl hlavou šlechtické rodiny, která byla vedoucí kastou obyvatel jedné z republik pod Himálajemi. Republika měla asi 20 000 obyvatel. Dětství a mládí prožil šťastně, výchovu měl velmi pečlivou. Oženil se a měl jednoho syna. Byla to šťastná rodina, byl tedy šťastným člověkem?

Ve věku 29 let přichází otřes, zlom. Opouští vlast, rodinu, svou sociální skupinu – kastu, aby se stal putujícím

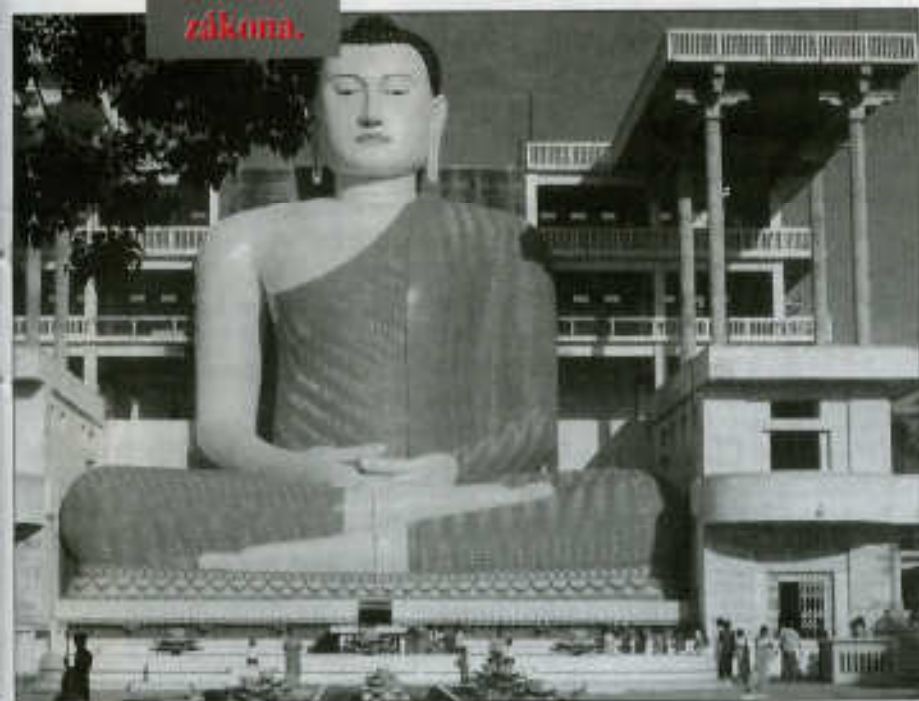

FOTO ARCHIV

asketou. Hledá konečné vysvobození z utrpení. Poznal, že všechno štěstí je pomíjivé a klamné, že se nikdo nevyhne žalu a bolesti. Svoje rozhodnutí učinit tento krok líčí takto: „Když jsem poznal bídu a utrpení, cožpak jsem neměl hledat způsob, jak se jich zbavit? Oblékl jsem si háv putujícího askety a přestože jsem byl mladý, oholil jsem si hlavu i bradu. Brzy nato jsem odešel z domu. Rodiče byli proti tomu a plakali, když jsem je opouštěl a stal se bezdomovcem.“

Šest let se řídí různými učenými, praktikuje jejich teorie, ale marně. Zkouší na sobě nejpřísnější askezi. Extrémní půst a nebezpečná dechová cvičení ho přivádějí až na samotný pokraj smrti. Pak se toho všeho vzdá, ale to ho pak opouštějí také všichni jeho obdivovatelé a žáci. Zůstává sám. Najednou, asi v 35 letech, přichází zážitek osvícení. Když seděl pod fíkovníkem v hlubokém zamyšlení, poznává pravdu. Konečně ví: „Moje vykoupení je neotřesitelné, tohle je moje poslední narození, už nikdy se na světě znovu neobjevím.“

45 let putoval a učil tuto pravdu. Knížata a králové mu prokazovali úctu, sympatii a podporovali ho. Jiní s ním sdíleli společenství sanghy, buddhistického mnišského řádu. K jeho majetku, který byl velmi malý a přesně předepsán, patřil kousek látky, skrze kterou si filtroval vodu, aby náhodou nechtěně nepozřel nějakého malého živočicha. Z Buddhy vyzařoval klid, mírnost, dobrota a vznešenost. Zbavil se veškerého fanatismu. Učil „střední stezce“ mezi „oddáním se rozkošim“ a „oddáním se sebetřýznění“. Tato stezka vede ke klidu, poznání, osvícení, k nirvāṇě. Když bylo Buddhovi 80 let, zemřel po požití zkaženého jídla.

Buddhismus, jak ho učil Buddha, tedy původní buddhismus, si můžeme

sice z nejstarších pramenů rekonstruovat, ale ten už dnes fakticky neexistuje. V Asii, kde měl svůj základ, je od domácího lidového náboženství přemalován k nepoznání. Přesto se právě jím musíme zabývat. Ukazuje nám totiž na skutečnou myšlenkovou podstatu buddhismu.

Právě při střetu s původním buddhismem jasně vynikne podstatné jádro evangelia. Zaměřme se především na „čtyři vzácné pravdy“, které v buddhismu představují cestu spasení.

První pravda zní: Všechno je pomíjitelné. Existenci nějakého „Já“, nějaké osobnosti nebo dokonce nějaké duše Buddha striktně odmítá. Tomu, kdo vstupoval do mnišského řádu a oblékal na sebe šafránově žlutý plášť, říkali: „vlasý, chlupý, nehty, zuby, kůže – kůže, zuby, nehty, chlupý, vlasý... – nic víc nejsi.“ Věřící se má zaměřit na fyzickou část svého těla, aby poznal svou pomíjitelnost a nicotnost. Je to metoda, která člověku naprosto bere veškeré iluze a přivádí ho až k sebeumrtvení. Druhá pravda hovoří o původu utrpení – je to nevědomost a chtivost. V zajetí nevědomosti a spoutání chtivosti bloudíme a putujeme v koloběhu převtělování. Třetí pravda ukazuje na odstranění bolesti. Lze toho dosáhnout celkovým umrtvením náruživosti. Čtvrtá pravda učí, jak je možné prakticky se něčeho vzdát, odmítnout něco příjemného nebo vůbec přestat na něčem lpět. Pozůstává z „osmidílné ušlechtilé stezky“.

Nejdůležitější hesla jsou: bezdomovec, dobrota, úcta před životem, vzdát se žvanivosti, lži, krádeže, omaných jedů, nemravnosti, příkaz nezbíjet. Zřekni se všech prací, které způsobují bolest, jako je práce řezníka, lovce nebo kata. Zřekni se i obchodu se zbraněmi, masem, alkoholem, drogami. Vyžaduje se ovládnutí smyslu a převaha nad všemi rozkošemi světa.

Buddhismus učí nebrat realitu na vědomí, zatímco Kristus nás učí vidět svět, ve kterém žijeme, naprosto reálně. Bída, nemoc, zlo, smrt je realita velice reálná. Buddhismus popírá osobnost, zatímco křesťanství říká: „Ty jsi nezaměnitelný, jedinečný, protože jsi Boží stvoření a Bůh tě má rád.“

Je třeba se nejen zbavit antipatie a nenávisťi, ale i různých žádostí, přání a sympatií. Proto je nezbytné přistupovat ke všem věcem a událostem neutrálně, bez emocí, nepoužívat výrazy jako „pěkný“ nebo „ošklivý“, nýbrž pouze popisné „tmavý“ nebo „hnědý“.

Sedmá stezka přináší stupňování: Všechno, co je zdánlivě samozřejmé – jako je chůze, stání, dýchání – si mám uvědomovat do té míry, až to budu považovat za iluzi. V buddhistických kláštorech se provádějí několikahodinové pochodové meditace. Pohyb jediného kroku se rozloží do mnoha dílů, takže se protáhne na celou hodinu. Je těžké v některých pozicích udržet rovnováhu. Kdo tuto meditaci vztáhne i na citění a myšlení, má ducha plně pod kontrolou. Sedmá stezka ústí do osmé – do pohroužení nebo meditace až po největší hloubky – až „vyschne a ztratí se každý pocit štěstí nebo bolesti i vzpomínky na ně. Zůstává klidná mysl a zbožnost v největší čistotě.“ Tím se dosáhne vykoupení.

Lidé srovnávají Buddhu s Ježíšem: Buddha je lhostejný a usmívající se. Ježíš je uchvácen dojetím, až pláče. Ve vrcholné nouzi volá: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ Je to všechno jiné, jen ne lhostejnost.

Načrtli jsme „čtyři vzácné pravdy“ – učební systém původního buddhismu. Jistě, není to žádné dogma, jenom kolo, které dal Buddha do pohybu. Ob-

razně řečeno – je to jako plavidlo, vor, který nás má převést na druhý břeh. A když se tam dostaneme, je už pro nás zbytečné.

Co je to ale ten druhý břeh? Co je na druhé straně proudu utrpení? Buddha odpovídá: nirvána. Dobře, jak ale máme to slovo chápat? Uznává Buddha nějakého Boha? Nebo snad hlásá – ať už to zní jakkoli divně – nějaké ateistické náboženství nebo snad nějaký nihilismus? Můžeme Buddhu opravdu vážně – jak to říká katolický teolog Romano Guardini – postavit do blízkosti Ježíše Krista?

Buddhismus učí nebrat realitu na vědomí, zatímco Kristus nás učí vidět svět, ve kterém žijeme, naprosto reálně. Bída, nemoc, zlo, smrt je realita velice reálná. Buddhismus popírá osobnost, zatímco křesťanství říká: „Ty jsi nezaměnitelný, jedinečný, protože jsi Boží stvoření a Bůh tě má rád.“ Bůh stvořil člověka jako bytost, která se projevuje v oblasti duševní, duchovní i tělesné a celý člověk je Božím zázrakem a darem. To, co člověk prožívá, je jeho nezaměnitelná zkušenost – ať v dobrém či zlém. Pomáhá mu, aby pochopil hodnoty, které vládou na této zemi a které nabízí Bůh v Ježíši Kristu. Problém hříchu a zla nelze totiž nivelizovat, člověk ho nedokáže sám vyřešit. Proto musel přijít Ježíš Kristus – Boží Syn, který zemřel za člověka, a tak učinil vše nezbytné pro jeho záchranu. Nestačí se povznést nad zlo, zlo nepřestane existovat proto, že si to myslím, že na to tak nazírám. Buddhismus je soběstředný – já sám jsem vrcholem (i když sám sebe rozpouštím ve vesmírné dokonalosti), zatímco v křesťanství je dokonalý jedinec Bůh. Proto má tento svět ještě stále naději, protože záchrana je mimo člověka a přichází shora.

Lidé srovnávají Buddhu s Ježíšem: Buddha je lhostejný a usmívající se. Ježíš je uchvácen dojetím, až pláče. Ve vrcholné nouzi volá: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ Je to všechno jiné, jen ne lhostejnost.

FOTO ARCHIV

ZPRACOVAL KAREL ŠPINAR

CHCETE BÝT ŠTÍHLÍ?

Máte důvěru k odtučňovacím programům? Statistiky prozrazují, že koeficient jejich selhání dosahuje mnohdy až 95 procent! Mnohým lidem se sice podaří zhubnout, ale štíhlí už obvykle nezůstanou.

V čem tkví příčina? Souvislost můžeme hledat nejen v dědičnosti či v opakovaných odtučňovacích kúrách, ale především – nikdy nedošlo ke změně „tlustých zlovyků“. Takovým lidem se sice podaří na nějakou dobu změnit své stravovací návyky, ale když dosáhnou svého cíle, vrací se zpět ke svým starým „tlustým zlovykům“ a s nimi se vrací zpět také – kilogramy!

Ale tomu lze zabránit. Udělejme určité změny ve svých návycích týkajících se stravování a pohybu – a ty nám časem tak přirostou k srdci, že se už nikdy nebudeme chtít vrátit ke starým způsobům. Sama mám např. dobrou zkušenost se sportem – s běháním: zatímco dříve pro mě běh nebyl nijak oblíbenou činností, dnes jsem si ho tak zamilovala, že bych se ho nikdy nechtěla vzdát.

Říkáte si, jak je to možné? Jak mohlo v mém myšlení dojít k tak radikálnímu obratu? Odpověď zní: **Naučit se uplatňovat nějaký recept znamená dosáhnout kýženého cíle.** Člověk může přijmout trvale do svého života určitý způsob chování a počinání teprve tehdy, když udělá sedm rozhodujících kroků. A není důležitý cíl – zda chcete mluvit plynule francouzsky nebo zůstat trvale štíhlý – tyto kroky jsou vždy stejné.

1. **Nejdříve si musíte uvědomit, že změna je nutná.**
2. **Musíte si osvojit znalosti o tom, jak této změny dosáhnout.**

3. **Musíte tato opatření mnohokrát opakovat – cvičte se v technice. I když nejdříve působí nové návyky cizí a člověk se lehce vrátí do starých kolejí, pokud tento krok překonáte, máte k úspěchu mnohem blíže.**

4. **Jako důsledek nácviku se bude rozvíjet zručnost. Nové návyky vám už nebudou připadat tak obtížné. Cvikem vám přejdou do krve.**

5. **Se vzrůstající zručností získáte pozitivní vztah k novému způsobu života. Bude vás bavit!**

6. **Získáte motivaci k udržení nového životního stylu.**

7. **Nakonec si nové návyky zamilujete a stanou se vám pravidelnou potřebou. Nového životního stylu si budete vážit a nebudete se chtít vrátit ke starému. Kdo dosáhne tohoto sedmého kroku, dosáhne trvalé změny životního stylu.**

Nejtěžší je začít

Není těžké uvědomit si výhody ideální tělesné hmotnosti. Zdravotní důvody jsou zřejmé, vždyť s nadváhou úzce souvisí ischemická choroba srdeční, některé druhy rakoviny, vysoký krevní tlak a mnohé jiné nemoci. Ale o svoji hmotnost můžeme dbát také z daleko prozaičtějších důvodů: třeba proto, abychom si mohli kupovat oblečení ve velikostech, které nám dobře „padnou“, nebo abychom se líbili svému partnerovi.

Mějte svůj cíl stále jasně před očima. Místo dosažení určité tělesné hmotnosti se např. snažte dosáhnout určité velikosti šatů.

Znalosti potřebné k tomu, aby člověk zůstal štíhlý, můžeme rozdělit do dvou kategorií: skutečnosti týkající se

Upevnit nový návyk, to vyžaduje nácvik – pravidelné vykonávání určitého úkonu. Existuje dobrý způsob, jak můžeme urychlit osvojení si nových návyků. Nazývá se pozitivní duševní trénink.

Zatímco ve stadiu nácviku vám změny připadaly obtížné, budete nyní svým novým životním stylem přímo nadšeni a budete chtít tyto nové principy dále rozvíjet.

výživy a skutečnosti týkající se pohybu. Pokud jde o výživu, při omezování kalorií je nejdůležitější snížení příjmu tuků. Omezíte-li konzumaci tuků, snižujete tím také riziko mnoha onemocnění – především rakoviny a aterosklerózy.

Pokud jde o pohyb, pro stavbu svalstva a zvýšení bazálního metabolismu je důležitá jeho délka a intenzita. Nejlepší je cvičení aerobické jednou nebo dvakrát denně po 15-20 minutách. Cvičte tak, abyste se lehce zpotili a dech se vám o něco zrychlil. Začněte s mírnými dávkami – např. s deseti minutami chůze jedenkrát denně. Po týdnu cvičení (chůze) zvýšte pozvolna v průběhu pěti minut intenzitu pohybu.

Upevnění návyků

Upevnit nový návyk, to vyžaduje nácvik – pravidelné vykonávání určitého úkonu. Existuje dobrý způsob, jak můžeme urychlit osvojení si no-

vých návyků. Nazývá se **pozitivní duševní trénink**. Pro příklad uvádím svůj „tlustý zlozvyk“: dojídat zbytky jídla před mytím nádobí. Po večeři (dříve než umyji nádobí) se díváme s manželem na televizi. U televize si představuji, jak jdu do kuchyně, a dříve než nádobí umyji, zbytky jídla vyhodím do odpadkového koše, aniž bych něco snědla. Čím názornější je představa, tím lépe. To mohu dělat několikrát a výsledek je pro můj mozek stejný, jako bych to skutečně udělala! Nové návyky se tak posílí stejně jako skutečným cvikem.

Odměnou za tvrdou práci při posilování nových návyků je rozvoj schopností. Stejně jako hudebník po mnohém cvičení lehce zvládne dílo, které se mu dříve zdálo nad jeho schopnosti, tak i vy budete nové návyky nakonec považovat za snadné. Možná poprvé v životě budete mít pocit, že máte svůj život pod kontrolou.

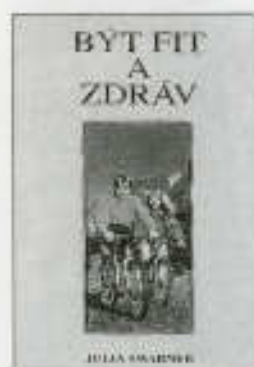
Pozitivní postoj

S novými schopnostmi se dostaví také pozitivní postoj k novému způsobu života. Zatímco ve stadiu nácviku vám změny připadaly obtížné, budete nyní svým novým životním stylem přímo nadšeni a budete chtít tyto nové principy dále rozvíjet. Nyní to už není ani tak závazek, jako spíše touha! Toužíte po něčem lepším.

Budete-li hodnotit nový styl života jako znamenitý, dosáhli jste nejvyššího stupně, kdy máte s největší pravděpodobností svoji hmotnost pod kontrolou navždy.

Zvládnout všech sedm kroků, to vyžaduje čas a vytrvalost. Ale když jednou okusíte, jak se dobrá kondice vyplatí, bude vám každý jiný způsob života připadat chudý!

MUDr. JULIA SWARNEROVÁ
(z knihy „BYT FIT A ZDRAV“)

Vydavatelství Advent-Orion nabízí:

Být fit a zdrav

aneb: Jak být zdravý víc než jeden den

Víte, že

- na 30 procent všech onemocnění rakovinou je způsobeno špatnou výživou?
- dieta může vést k obezitě?
- člověk nemusí nutně zhubnout, když méně jí?
- je skutečně možné spolehlivě si udržet určitou hmotnost?

Být fit a zdrav

Jak předcházet nemocem? Je bezpečně prokázáno, že výživa a každodenní pohyb hrají v cestě za zdravím nezanedbatelnou roli. Tímto směrem vede svou knihu i MUDr. Julia Swarnerová, odbornice na dietetiku, která přednáší na Univerzitě Loma Linda v Kalifornii (USA) a prakticky působí na tamější univerzitní klinice. Srozumitelnou řečí a názornými příklady předává čtenáři své dlouholeté zkušenosti především z oblasti výživy. Její osobní prožitky a zároveň zasvěcený názor lékařky mohou být pro mnohého čtenáře odpovědí na otázku: Co můžu dělat, abych zůstal zdravý?

Brož., 112 stran, 11 x 18 cm, cena Kč 44,-

CO JE PSÁNO, TO JE DÁNO

Angličané se mohou chlubit mnoha zvláštnostmi. Ostatně, zdá se, že lásku ke zvláštnostem mají v krvi. Třeba to jejich ježdění vlevo, ten jejich neuvěřitelně sladký vánoční pudink nebo třeba to umývání oken zvenku ze žebříku... ale možná právě pro ty zvláštnosti mám tuhle ostrovní zemi rád.

Ovšem nemám v úmyslu psát o svých sympatiích k našim vzdáleným sousedům, ale o jedné, zatím nezminěné zvláštnosti. Pokud budete v Británii, všimnete si jí velmi brzy. Nejpozději, když dopíšete pár pozdravů na pohlednice svým známým a budete je chtít hodit do schránky. Ano, poštovní schránky jsou ta zvláštnost. Malé sloupky se stříškou. Takzvané pillars, po česku prostě pilíře. Stojí leckde. Před poštou, na rohu frekventované ulice, ale také třeba jen na okraji cesty spojující dvě vzdálené usedlosti. I sem zajíždí červený poštovní vůz s malovanou královskou korunou dvakrát denně, aby naložil všechna psaní do kožených vaků a odvezl je na poštu. Na frekventovaných místech, budiž s tichou závistí podotknuto, královská pošta vybírá schránky pětikrát denně, stejně jako poštu nejméně dvakrát denně doručuje. A nejen ve všední dny.

Tento časopis však určitě není nejvhodnějším místem pro posuzování úrovně služeb naší poněkud drahé pošty. Byla přece řeč o britských poštovních schránkách. Na každé z nich je reliéfně vyveden královnin monogram. Avšak tradici milující Angličané nevyměňují schránky s monogra-

my spolu s nástupem každého nového panovníka za jiné, jak bychom s největší pravděpodobností předpokládali my, znalí zdejších středoevropských poměrů. V Brightonu jsem objevil schránku z éry královnina dědečka a v malém skotském městečku Falkland i schránku z doby královny Viktorie, tedy schránku víc než stoletou. Schránka stále sloužila svému účelu. Opravdu. Sám jsem jí svěřil dvě pohlednice. Pohlednice došly. (Když už jsem jmenoval to malé městečko ve Skotsku, určitě stojí za zmínku, že právě tady jsou nejstarší tenisové kurty na světě. Nechal si je pro sebe zbudovat otec české královny. Pravda, bylo jí sotva rok a po bitvě na Bílé hoře se do naší země už nikdy nevrátila, ale jméno už jí zůstalo – Alžběta česká.)

Poštovní schránky jsou ryze účelová zařízení, přestože ty britské mají bezesporu i svou úlohu estetickou. Do schránek se házejí dopisy, aby odtud putovaly do míst předepsaných na obálkách.

A dostáváme se k prvnímu problému. Zdá se, že i jinak tradici milující Angličany postihla všeobecně rozšířená nemoc poslední doby. Co je to za nemoc? Příliš mnoho mluvíme, ale málo píšeme. Hodnota slova má stále nižší cenu. Nestojí nám za to, abychom slova četli, natož abychom je psali. Raději vysedáváme před televizí než nad knihou. Raději telefonujeme, než píšeme. Poštou si navzájem posíláme nanejvýš účty nebo faktury. To abychom měli něco v rukou. Důkaz, jak říkáme, protože jen vyslovená slova už

Příliš mnoho mluvíme, ale málo píšeme. Hodnota slova má stále nižší cenu.

Nestojí nám za to, abychom slova četli, natož abychom je psali. Raději vysedáváme před televizí než nad knihou.

Raději telefonujeme, než píšeme. Poštou si navzájem posíláme nanejvýš účty nebo faktury. To abychom měli něco v rukou. Důkaz, jak říkáme, protože jen vyslovená slova už nemají cenu. Nikdo jim nevěří.

nemají cenu. Nikdo jim nevěří. A tak jen před vánocemi se mohou pošťáci těšit na úrodu plných poštovních schránek, ale i tady statistiky skepticky zjišťují, že „poštácká žeň“ před vánocemi je rok od roku chudší.

Foto: Autor

**Nepotřebu-
je někdo
z nás
nejen sly-
šet, ale
také číst
slova
o lásce?
Číst ujiště-
ní, černé
na bílém,
že nás má
někdo
rád!?
Třeba jen
na pár
řádků!**

Psaní dopisů se stává jen záležitostí milenců a zarputilých odmítavců počítačových vymožeností. Na psaní už máme jen profesionály. Prý se ve školách uvažuje o zrušení výuky psaní. V Británii, v té zemi staromilců, se tak už stalo. „K čemu je to psaní dobré?“ říkají. „Máme přece počítače!“ omluvně pak vysvětlují. Poštovní schránky zejí prázdnotou.

Snad by to nebylo ani tak škoda, kdyby nezájem psát a posílat dopisy nevypovídal o daleko hlubším nezájmu. Naše vztahy, tedy vztahy těch, kteří byli obdarováni darem slova,

jsou stále více motivovány sobectvím. Není času, abychom si řekli navzájem pár slov, natož abychom si těch pár slov napsali. Ale jistě, míra sobectví není dána množstvím napsaných slov. To by patrně nejmenšími sobci byli spisovatelé nebo pisatelé psaní bez podpisů. Ne, v množství napsaných slov problém našeho sobectví ukryt není, a přece... Psaní dopisu cvičilo a vedlo obyčejné lidi, nejen profesionály, k formulování a usměrňování myšlenek. Vedlo je k přemýšlení o druhých a k poznání sama sebe. A právě toho obojího se nám v naší uspěchané době nedostává.

„Co je psáno, to je dáno,“ říká jedno úsloví, a to znamená myšlenky nejen vyslovovat, ale také třídit, vymezovat, prostě udělat si v nich pořádek. Možná, že se tak lidé při učení, jak vládnout myšlenkami i slovem, učili i něčemu mnohem důležitějšímu – ovládat sama sebe.

Naše, slušně řečeno, pragmatická, ale v podstatě nehorázně sobecká doba, nemá čas na nějaké „jen řečičky“, natož ještě psané. „Vždyť já nemám ani co psát,“ slyšíme pak nejčastější výmluvu. A jen málokdo se pozastavuje nad tím, že je to výmluva málo originální stejně jako málo věrohodná.

Už jste si toho všimli? Říkáme, že Bible obsahuje šedesát šest knih, ale často zapomínáme, že z těch šedesáti šesti knih je dvacet jedna dopisů. Vždyť to je téměř třetina! Bez dopisů by Bible nebyla úplná. Patří do ní i ten nejkratší dopis – kniha. Dovedl by ji snad napsat obyčejný žák základní školy, a přece do Bible patří. Je to druhá epištola Janova. Má jen dvanáct veršů.

„Já starší píšu vyvolené paní a jejím dětem, které opravdově miluji...“ (2 J 1), začíná Janův dopis.

ADVENT-ORION s.r.o.
ROZTOCKÁ 5/44

Z N A M E N Í D O B Y

Nepotřebuje někdo z nás nejen slyšet, ale také číst slova o lásce? Číst ujištění, černé na bílém, že nás má někdo rád!? Třeba jen na pár řádků! Jen si to přiznejme, kdo z nás nemá radost, když se ve schránce kromě spousty reklamních letáků, já nevím jakých vábivých nabídek a kromě účtů za telefon, plyn a elektřinu objeví ručně psané psaní. Víím, není možné přinutit lidi, aby nám psali. Stejně jako je dost těžké přinutit někoho, aby nás měl rád. Ne každý má to štěstí být milován, ne každý má to štěstí, aby dostával krásná psaní. Pro všechny křesťany se však i v takové situaci nabízí řešení. Co tomu říkáte? Ježíš to přece řekl docela prostě: „Miluj svého bližního jako sebe samého.“ (Mat 22,39) Což tak začít od toho, že čas od času své myšlenky svěříme dopisnícím papíru a pošleme je těm, s kterými nemá kdo „mluvit tváří v tvář“ (2 J 12). Je totiž stále ještě dost těch, jejichž schránky na poštu zejí prázdnotou. Možná, že časem i lépe porozumíme zákonitostem setby a žně. Možná, že nejen pochopíme, ale prožijeme radost ze sdílení se. A vůbec přitom nevadí, že svá psaní budeme házet jen do těch známých a všedních oranžových schránek trochu drahé české pošty.

JAN BARTA

